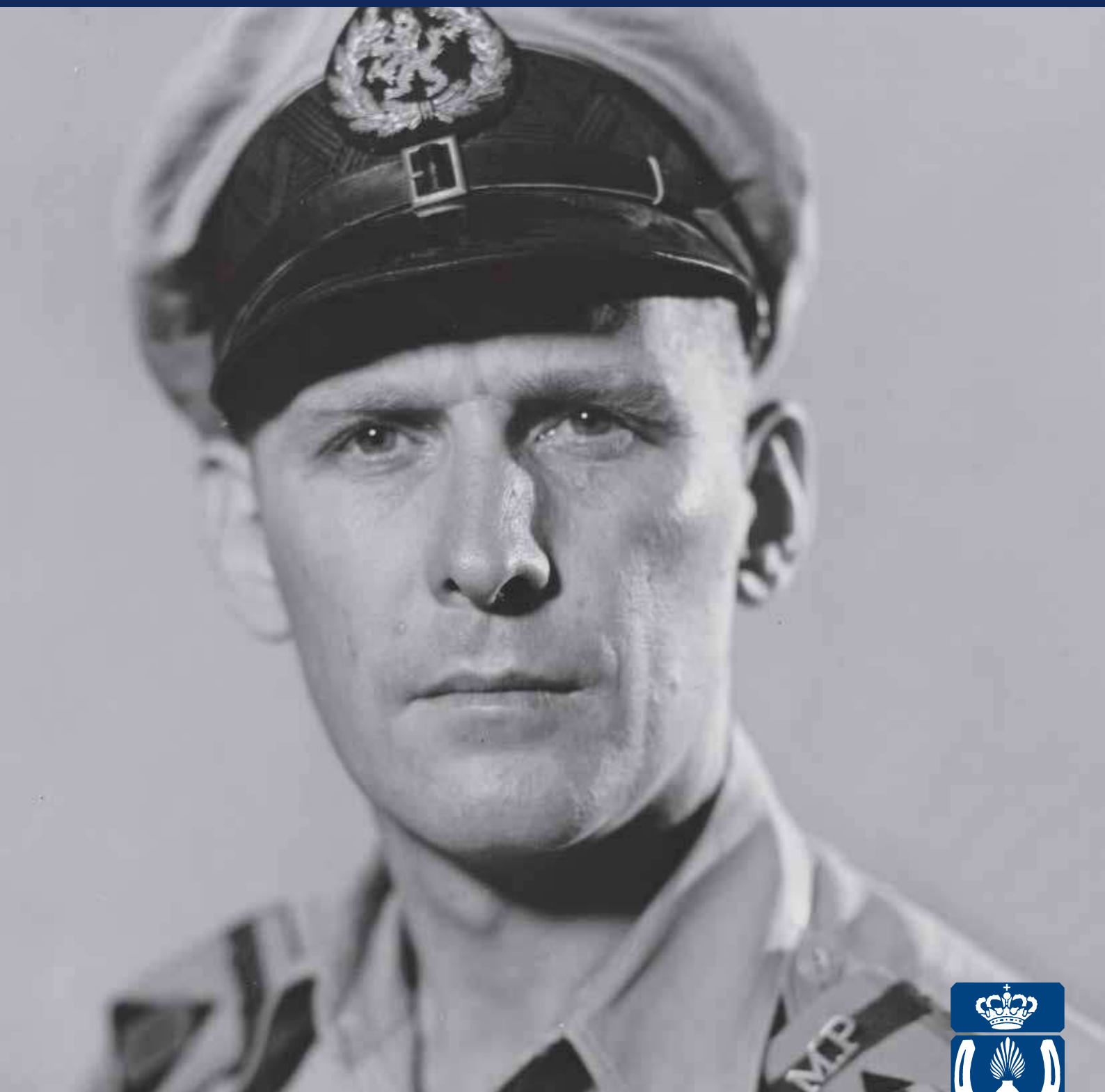

Marechaussee Contact

2

2018

Marechaussee Contact
19e jaargang | nummer 2
April 2018

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks. Het wordt verspreid onder de begunstigers van deze stichting. De realisatie is in handen van de commissie Redactie MC en voorlichting.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dient de bron en in voorkomend geval de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Martin Aalbers
Roel Bouwman (website)
Jan Gaasbeek
Willem Geense
Frans Meijer
Jack Vlaming
Henk Westland (eindredactie)

Aan dit nummer werkten verder mee:
Dick Bruin

Contact

Weeshuiswal 9, 4116 BR Buren
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
0344-571256
redactie@marechausseecontact.nl

Vormgeving

Content Innovators BV, Zwolle / Den Haag

Druk

Bariet Ten Brink BV, Meppel

Wijzigen van adresgegevens

Zie pagina SMC-informatie bij begunstigersadministratie.

Kopij volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie. De deadline voor het inzenden van de kopij voor de volgende uitgave is 11 mei 2018.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door oud-marechaussees
5	Nestelpennen Actuele berichten over de KMar
7	Beroeps Mijn KMar-avontuur
10	Veteranen Diverse onderwerpen
12	1940-1945 Dood om een fiets
14	Dienstplichtigen In de hoogste boom
17	Uitgelicht Verplaatsing onder pantser
20	IKNG Ik heb veel geluk gehad
23	SMC Herdenking Hoekman en Mintjes in Oss
24	SMC SMC-contactmiddag, gezellig en voldaan
25	SMC Reunie beroepslichting 68-2; NLdoet 2018
26	Personalia
27	SMC-informatie

Foto omslag:
Batavia, 1947: sergeant Berlee, Korps Militaire Politie /
Koninklijke Marechaussee, Centraal Dactyloscopische/
Fotografische Afdeling

Op 15 maart hebben we tijdens een redactievergadering afscheid genomen van Marion Broekhuizen-Klijnhout. Marion is vanaf september 2008 lid geweest van de redactie. Voor onze begunstigers en voor externen was zij vanaf dat moment tot voor kort het aanspreekpunt van de redactie. Het opgaan van ons museum in de Koninklijke Stichting Defensiemusea maakte dat zij haar functie niet meer kon combineren met haar werkzaamheden voor onze stichting. Begin dit jaar hebben wij samen besloten dat zij haar functie in onze redactie zou neerleggen. Ook vanaf deze plaats wil ik haar danken voor de inzet voor ons blad en onze stichting!

Op 22 maart waren we voor het eerst dit jaar weer bijeen te Buren. Velen gaven acte de presence. Elders in dit nummer treft u een verslag van deze bijeenkomst aan. De overige activiteiten voor dit jaar kunt u vinden in de rubriek 'Agenda' en op onze website.

Op 26 maart 1893 werd de commandant van de marechausseebrigade Oss, wachtmeester Geerard Hoekman, tijdens zijn dienst in Oss vermoord. De moord op Hoekman kan niet alleen worden geplaatst tegen de achtergrond van een donkere periode in de historie van Oss, maar vormt ook een markant startpunt van wat uiteindelijk 'de affaire Oss' is gaan heten. De gemeente Oss wilde deze treurige gebeurtenis binnen de geschiedenis niet zomaar voorbij laten gaan en heeft opdracht gegeven de grafsteen van wachtmeester Hoekman te restaureren. De grafsteen is op 26 maart 2018 herplaatst op de gemeentelijke begraafplaats Hoogen Heuvel te Oss, naast het graf van opperwachtmeester Mintjes. Het Historisch Depôt KMar was bij deze plechtigheid aanwezig. Overigens is een paar jaar geleden veel te doen geweest over de film 'De Bende van Os'. Kijkt u op onze website nieuwsbrief nummer 29 van 2 oktober 2011 er nog maar eens op na.

In de rubriek 'Indië, Korea, Nieuw-Guinea' treft u een interview aan met de 100-jarige Ton Berlee. Ton heeft in de Tweede Wereldoorlog aan de Birma-spoorlijn moeten werken en heeft daarna ook geruime tijd doorgebracht in een Japans krijgsgevangenkamp. Ondanks alle ontberingen heeft hij vorig jaar de gezegende leeftijd van 100 jaar mogen bereiken! Het artikel 'Ik heb veel geluk gehad' raad ik u ten zeerste aan. Tevens wil ik u allen nogmaals vragen om foto's, documenten, brieven, dagboeken etc. over de Indië-periode te schenken aan het archief van de Stichting Museum Koninklijke Marechaussee te Buren.

‘Mede dankzij inzet van velen in het verleden is de KMar wat zij nu is!’

De ouderen onder ons die in District KMar Utrecht hebben gediend, waren vaak ook enige tijd ingedeeld bij het G-Eskadron. Jan Gaasbeek staat in dit nummer stil bij de taak en organisatie van deze bijzondere eenheid.

Hoe is het met onze dienstplichtigen na hun dienstdadigheid gegaan? Welk beroep hebben zij gekozen? Martin Aalbers heeft onlangs een interview gehouden met Nike Jekel. Na zijn dienstdadigheid is Nike gaan werken bij Staatsbosbeheer, sinds 2003 heeft hij zijn eigen bedrijf 'IN BOMEN boomverzorging'. Na meer dan 25 jaar stroomt het marechausseebloed echter nog steeds volop door zijn aderen! Dat komt vooral tot uiting in de voertuigen die hij bezit.

Dit nummer van Marechaussee Contact zal eind april bij u op de deurmat vallen. Langs deze weg wil ik mede namens het bestuur van onze stichting alle begunstigers die een Koninklijke onderscheiding ten deel is gevallen van harte feliciteren met deze zeer eervolle erkenning. Ik wens hen een heel fijne dag toe en hoop dat zij met hun dierbaren nog lang op deze heugelijke gebeurtenis zullen kunnen mogen terugzien. In het juni-nummer van ons blad zullen wij hen en hun verdiensten memoreren, eind april vermelden wij de jubilarissen al kort op onze website en in onze nieuwsbrief.

We herdenken op 4 mei onze gevallen. Het bestuur van SMC zal net als in voorgaande jaren bij vele plechtigheden aanwezig zijn en u aldaar vertegenwoordigen. Op 5 mei wordt in de Johannes de Doperkerk te Wageningen onze bevrijding herdacht. Ook bij die plechtigheid zullen wij u vertegenwoordigen.

Op 16 april is tijdens de jaarlijkse 'Museumdag' door de Stichting Vrienden van het museum der Koninklijke Marechaussee de door Michael van der Zee geschreven brochure nummer 51 'Leven en werken op de Limburgse brigades 1884-1894' uitgeleerd. Op de website van ons museum kunt u meer informatie vinden over deze brochure en het bestellen ervan.

Op 30 juni zal voor de 14e keer de landelijke veteranendag in Den Haag plaatsvinden. Wij zijn als SMC in de Ridderzaal vertegenwoordigd met een deputatie en we doen aan het defilé mee met een detachement.

Ik wens u veel leesplezier.

Jack Vlaming
brigadegeneraal b.d.
voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Woensdag 23 mei 2018

SMC-contactmiddag Badhoevedorp

De contactmiddag op de Koningin Máximakazerne te Badhoevedorp wordt georganiseerd voor alle SMC-begunstigers met partner/begeleider. Aanvang 13.30 uur, kosten € 15,00 p.p. inclusief Indische rijsttafel. Niet-begunstigers zijn ook van harte welkom, zij betalen € 25,00 p.p.

Aanmelden door overmaking van het verschuldigde bedrag op rekeningnummer NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Badhoevedorp. De bedragen dienen uiterlijk 16 mei te zijn bijgeschreven. Indien u dieetwensen heeft, graag dit bij de aanmelding vermelden.

Locatie: Koningin Máximakazerne, Sloterweg 400, 1171 VK Badhoevedorp

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 28 juni 2018

SMC-reünie Boerma-Plaizier/MPiII

De jaarlijkse reünie van Indiëgangers Boerma-Plaizier/MPiII is voor allen die gediend hebben in voormalig Nederlands-Indië, Nieuw-Guinea, Korea en Engeland bij het Korps MP en/of KMar, dan wel bij het Korps PT. Uiteraard zijn partners ook welkom.

De kosten zijn voor begunstigers met partner € 10,00 p.p., voor niet-begunstigers € 20,00 p.p.

Aanmelden door overmaking van het verschuldigde bedrag op NL22 INGB 0007 5300 25, t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Kumpulan. Bij internetbankieren graag uw adres vermelden. De bedragen dienen uiterlijk 21 juni te zijn bijgeschreven. Het programmaboekje wordt de deelnemers tijdig toegezonden.

Weduwen begunstigers van SMC, kunnen gratis aan deze reünie deelnemen. Zij dienen zich uiterlijk 21 juni aan te melden bij Gerrit Reloe (zie hieronder). Voor het bezoeken van deze reünie kunnen zij schriftelijk een gratis NS-kaartje aanvragen bij het Veteraneninstituut, Afdeling Dienstverlening, Postbus 125, 3940 AC Doorn.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 13 september 2018

Bezoek aan BIGA-groep Zeist

SMC organiseert een bezoek aan het sociaal werkbedrijf deel uitmakende van de BIGA Groep te Zeist. Op deze locatie worden alle KPU-goederen die door defensiepersoneel worden

ingeleverd, gesorteerd voor hetzij hergebruik, hetzij verwerkt tot andere producten. Voor meer informatie over de BIGA-groep: zie www.bigagroep.nl.

Programma:

10.00 uur: ontvangst met koffie en gebak;
10.30 uur: presentatie;
12.00 uur: lunch;
13.00 uur: rondleiding door de BIGA;
14.45 uur: afsluiting met een drankje en snack.

De kosten zijn voor begunstigers met partner/begeleider € 12,50 p.p. Niet-begunstigers zijn ook van harte welkom; zij betalen € 25,00 p.p.

Aanmelden door overmaking van het verschuldigde bedrag op NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. BIGA. Graag uw adres vermelden. De bedragen dienen uiterlijk 6 september te zijn bijgeschreven i.v.m. het bestellen van de catering.

Locatie: BIGA Groep, Thorbeckelaan 3, 3705 KJ Zeist

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Vrijdag 14 september 2018

Reünie Brigade Gilze-Rijen

Bas Loonen organiseert een reünie voor iedereen die bij Brigade Gilze-Rijen heeft gediend.

Locatie: volgt

Contact: Bas Loonen | BCA.loonen@mindef.nl

Donderdag 11 oktober 2018

Reünie beroepslichting 1973-4

Deze lichting kwam al tweemaal voor een reünie bij elkaar; op 11 oktober 2018 voor de derde keer, 45 jaar na opkomst.

Locatie: Dependance Marechausseemuseum, Buren

Contact: Willem Rengelink | 06-23511466 | jwrengelink@icloud.com

Donderdag 1 november 2018

Algemene SMC-reünie Harskamp

Nadere informatie volgt

Oproep reünie beroepslichting 1983-1

Eddy Boeff en Willie Koolhof willen op 19 januari 2019 een reünie organiseren voor de beroepslichting 1983-1. Aanvang om 10.00 uur, locatie volgt nog. Voor meer informatie stuur een e-mail naar Willie.

Contact: Willie Koolhof | wgm.koolhof@mindef.nl

Wekelijks plaatst SMC oproepen en actuele informatie over reünies in haar zondagse e-mailnieuwsbrief. Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Geef uw e-mailadres door aan redactie@marechausseecontact.nl!

Adaptief aan de grens

2011, Schiphol, paspoortcontrole

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 februari 2018

Met deze brief informeren wij u over de ontwikkelingen binnen de pilot 'adaptief aan de grens' die wordt uitgevoerd door de Koninklijke Marechaussee (KMar).

In de zomer van 2017 zijn door leden van de fracties van de PVV, SP en VVD vragen gesteld (Aanhangsel Handelingen II 2016/17, nrs. 2707, 2558 en 2557) over de 'burgerreservist' die aan de grens is ingezet. Door mijn voorganger is destijds aangegeven dat deze nieuwe aanpak een pilot betrof die past binnen de beleidsintensivering reservisten die medio 2014 is ingezet. Met deze pilot wil de KMar onderzoeken of het mogelijk is de personele capaciteit ten behoeve van de eerstelijns grenscontrole te vergroten en te flexibiliseren.

Zoals u weet is extra budget beschikbaar gesteld voor extra capaciteit van de KMar voor de uitvoering van het grenstoezicht in Nederland. Het traject van werving, selectie, en opleiding van meer vast aangesteld militair KMar-personeel vraagt vanzelfsprekend tijd. Om deze tijd te overbruggen en om pieken aan de grens te kunnen opvangen, zal de KMar de pilot 'adaptief aan de grens' uitbreiden. Naast reservisten zal in de pilot ook gebruik worden gemaakt van burgers in het eerstelijns grensproces. Een internationale benchmark leert dat de inzet van burgers goed werkt als de tweedelijns capaciteit op orde is. Door het creëren van een flexibele schil vergroot de KMar haar adaptieve vermogen aan de grens. De pilot zal beginnen op Schiphol. Later zullen Eindhoven Airport en Rotterdam-The Hague Airport volgen.

De flexibele capaciteit zal bestaan uit 120 nieuwe tijdelijke medewerkers die alleen worden ingezet voor eerstelijns grenscontrole taken. De medewerkers worden voor de duur van de pilot additioneel ingehuurd. Deze extra tijdelijke capaciteit is bovenop de capaciteit van de KMar. Van verdringing van reguliere medewerkers is dus geen sprake. Met deze flexibele schil verwacht de KMar piekmomenten aan de grens beter op te kunnen vangen. In samenwerking met een civiele partner is voor deze ambtenaren in tijdelijke dienst van de KMar een werving- en selectietraject opgezet. Na dat traject volgt een opleiding tot eerstelijns grensbewaker. Deze grensbewaker zal in uniform en ongewapend werkzaam zijn. Uiteraard is tijdens de uitvoering van de werkzaamheden aan de grens de beschikbaarheid van ervaren beroepscollegae te allen tijde gegarandeerd.

Deze pilot heeft een looptijd van twee jaar. Afhankelijk van de resultaten van deze pilot zal worden bezien of het aanbeveling verdient deze werkvorm een structureel karakter te geven. Ik hecht er aan te benadrukken dat in deze pilot kwaliteit voor kwantiteit gaat. Er zullen dan ook geen concessies worden gedaan aan de kwaliteit van het werk en aan de veiligheid aan de grens.

DE MINISTER VAN DEFENSIE
A.Th.B. Bijleveld-Schouten

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE
Drs. B. Visser

Losser heeft er een held bij

Frank Eulerink, leerling van lichting 17-04 van de Sector Basis Opleidingen van het OTCKMar te Apeldoorn, ontving op 5 maart uit handen van de burgemeester van Losser de bronzen legpenning van het Carnegie Heldenfonds.

Frank kwam in de nacht van 1 op 2 juli 2017 in een café op voor een meisje dat belaagd werd door een paar jongens. Deze jongens waren op zoek naar ruzie met als gevolg dat Frank een glas in het gezicht kreeg.

Het bestuur van het Carnegie Heldenfonds is van mening dat Frank met enig gevaar voor eigen lijf en goed voor het desbetreffende meisje in de bres is gesprongen. Dit is een uiting van goed

burgerschap en daarom is besloten Frank een bronzen legpenning met 'loffelijk getuigschrift' toe te kennen. Burgemeester Kroon was verheugd met deze uitreiking: 'Het siert Frank dat hij in actie kwam, omdat de consequenties voor zijn optreden niet uit te sluiten waren. En die consequenties waren er ook daadwerkelijk, want Frank had vele verwondingen en verloor bijna zijn oog.'

Bron: www.hallolosser.nl / Rond het Square, maart 2018

Bivak gered

Defensiebreed is er een probleem met de boogtenten. De tentdoeken zijn oud en versleten, dus ook de tentdoeken van het OTCKMar. De vervanging van deze tentdoeken laat nog even op zich wachten. Het Materieel Logistiek Commando verwacht dat eind maart een nieuwe raamovereenkomst kan worden getekend en dat deze zomer de eerste nieuwe tentdoeken uitgeleverd zullen worden.

Om de bivakken van de Sector Basisopleidingen (SBO) toch te kunnen voorzien van de benodigde boogtenten, heeft de sector Ondersteuning de samenwerking

opgezocht met het Commando Landstrijdkrachten. Door 400 Geneeskundig Bataljon zijn 120 tentdoeken naar de Defensie Uitleen Organisatie (DUO) gebracht. Deze tentdoeken moesten gecontroleerd worden op beschadigingen. De sector Ondersteuning heeft samen met DUO al deze tenten gecontroleerd op beschadigingen en daar waar mogelijk kleine herstelwerkzaamheden uitgevoerd. Na drie dagen hard werken zijn alle tentdoeken gecontroleerd en zullen de komende bivakken van SBO zijn voorzien van tenten.

Bron: Rond het Square, maart 2018

foto: Niels Janssen

KMar en FIOD mogen infiltranten inzetten

De Koninklijke Marechaussee en de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) mogen vanaf deze zomer infiltranten inzetten om verdachte personen af te luisteren. Nu mag alleen de politie dat.

Met de wet, die onlangs is aangenomen zonder dat er veel ruchtbaarheid aan is gegeven, wil het kabinet de georganiseerde misdaad beter kunnen bestrijden. Onder meer de Belastingdienst en de Arbeidsinspectie mogen voortaan infiltreren bij personen en organisaties die worden verdacht van misbruik en fraude. In zaken waarbij een vermoeden bestaat van georganiseerde misdaad, een 'ernstige inbreuk op de rechtsorde' of een terroristisch

misdaad mogen de bijzondere opsporingsdiensten binnenkort – net als de politie nu al mag – undercover te werk gaan met af luisterapparatuur. Een woordvoerder van de FIOD zegt tegen de Volkskrant dat de opsporingsdienst door de wet 'slagvaardiger' kan werken omdat zij niet meer afhankelijkheid is van de politie.

De stichting Privacy First hekelt de nieuwe wet. 'Ik vind het schandalig dat hierover nauwelijks tot geen debat in het parlement en de media is gevoerd,' zegt directeur Vincent Böhre tegen de Volkskrant. Volgens hem past het vergroten van de bevoegdheden van bijzondere opsporingsdiensten in een ontwikkeling die 'leidt tot een steeds machtiger, alziende overheid die op eigen gezag burgers kan doorlichten zonder dat zij het doorhebben.'

Bron: elsevierweekblad.nl

1993, Sint Maarten, plaats delict, Gerard Kers met politie-agent Robert Barbij

Mijn KMar-avontuur

Binnen de Koninklijke Marechaussee bestaan belangrijke specialismen zoals op het gebied van de technische/forensische recherche en falsificaten. De deskundigheid van specialisten staat hoog aangeschreven. Gerard Kers heeft aan de totstandkoming daarvan een belangrijke bijdrage geleverd en is als technisch/forensisch rechercheur zowel nationaal als internationaal op dit vakgebied werkzaam geweest. | Door: Jan Gaasbeek

Jeugd

Gerard Kers is als enig kind op 5 juli 1946 geboren in een klein arbeidershuisje van het dorpje Maurik (Betuwe) onder de rook van Tiel. Het gezin Kers, vader is arbeider op een steenfabriek en moeder is huisvrouw, leeft ook van het land en de boomgaard. Er worden varkens voor de slacht en kippen gehouden. Opa en een oom zijn inwonend. Gerard gaat naar de mulo waar een andere wereld voor hem opengaat. Van de tamelijke sleur in het dorpje Maurik naar het stadje Tiel! Maar de mulo wordt niets. Hij gaat naar de lts, haalt het diploma constructiebankwerker/lasser om daarna als zestienjarige te gaan werken bij een metaalconstructiebedrijf. Het is vuil werk met altijd giftige las- en rookdampen. De avondschool wordt gevolgd met als beloning extra vakdiploma's. Het werken in de metaalindustrie vindt Gerard niet leuk. Wel zijn hobby, het vervaardigen van smeedijzeren siervoorwerpen.

Dienstplicht

Een buurjongen is dienstplichtig marechaussee en vertelt enthousiast over zijn

belevissen. Gerard vindt dat geweldig. Een oproep voor de dienstplichtkeuring valt op de mat en hij gaat met enkele dorpsgenoten, die het allemaal niet zo serieus nemen, naar de keuringsraad in Utrecht. Gerard geeft aan dat hij uitsluitend als marechaussee wil dienen. Enige maanden later komt thuis een wachtmeester van de Brigade Nijmegen voor een antecedentenonderzoek en wordt daarna een 'oproeping ter inlijving' ontvangen. Hij kan niet wachten en eindelijk mag hij zich op 2 juni 1966 melden in de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn. Met lotgenoten wordt hij ingedeeld bij het 2e peloton van het A-instructie Eskadron met kapitein Schipper als commandant. Wachtmeester der 1e klasse Jans Lutjes is een van de instructeurs. 'Een strenge maar zeer rechtvaardige onderofficier met een militair hart', aldus Gerard. De opleiding valt fysiek wat tegen omdat hij niet veel aan sport heeft gedaan. Toch bevalt het hem uitstekend en na zes weken vraagt hij een gesprek aan met kapitein Schipper. Hij wil graag 'beroeps' worden.

Beroepsmarechaussee

In augustus 1966 volgt de aanstelling als beroepsmarechaussee en wordt Gerard, samen met Jan van Dijk en Pier Scholte die ook als beroeps overgaan, ingedeeld bij het A-School Eskadron van kapitein jhr. Den Beer Poortugael. Gerard valt

1966, Apeldoorn

1970, Utrecht, ere-escorte, Gerard Kers in gesprek met aoo Jaap Nienhuis

1977, Hoek van Holland, demonstratie met politiehond

tijdens de (militaire) opleiding een beetje tussen de wal en het schip. Hij wordt eerst ingedeeld bij lichting 1966-4 om vervolgens weer teruggeplaatst te worden naar lichting 1966-3. De opleiding verloopt verder zonder noemenswaardige problemen.

Wachtbrigade

Zijn eerste plaatsing – in juni 1967 – is bij de Brigade Soestdijk voor ongeveer negen maanden. Brigadecommandant is de als ijzervreter bekend staande kapitein Koeman. Gerard wordt ingedeeld bij de wachtploeg van de jonge wachtmeester Nico van Bakel. Hij kan het zowel tijdens de dienst als privé uitstekend met hem vinden. Voor de oudere onderofficieren is de amicale verhouding een doorn in het oog. Deze vinden dat er afstand moet zijn tussen marechaussees en onderofficieren.

Brigade Utrecht

Vanaf maart 1968 wordt Gerard bij de Brigade Utrecht achtereenvolgens geplaatst bij de afdelingen Patrouille, Justitie en Verkeer. Gerard: 'De werkzaamheden bij de afdeling Patrouille bestonden uit het patrouilleren in het grote garnizoen Utrecht, het opsporen en aanhouden van onwettig afwezigen, deserteurs en het betekenen van gerechtelijke stukken. Ook werden er stationpatrouilles verricht. De afdeling Justitie was het neusje van de zalm van de brigade. Naast onderofficieren werkten er marechaussees die een grote kans maakten om de wachtmeesterkursus te gaan volgen. Leuke

onderzoeken werden verricht. De plaatsing bij de afdeling Verkeer was niet echt mijn keuze maar om allround marechaussee te worden toch belangrijk. Ik volgde de motoropleiding en werd belast met begeleidingen, verkeerspatrouilles en het behandelen van (zware) verkeersongevallen. Toch wel een leerzame tijd.'

Carrière-opleidingen

In 1971 wordt Gerard aangewezen voor het volgen van de onderofficiersopleiding. 'Een lot uit de loterij waarbij toen je toekomst bij de Marechaussee tot aan het pensioen was verzekerd.' Eerst voor aanvullend schakelonderwijs naar de Majoor Ligthart School van de KMS te Weert en daarna begint in september in Apeldoorn de opleiding voor wachtmeester. De Hogere Onderofficiersvorming (Hoov) wordt gevolgd in 1983/1984. Als

dank biedt de cursus een door Gerard vervaardigde smeedijzeren plaquette aan commandant Wapenschool aan met opschrift: 'Nil Volentibus Arduum', niets is moeilijk voor hen die willen.

Opnieuw wachtbrigade

Gerard wordt in 1972 wachtcommandant bij de Brigade Soestdijk. 'Een mooie functie! Je kreeg de verantwoordelijkheid over een groep van twaalf marechaussees waaronder ook enkele ouderen. De wachtcommandant in die tijd was een wachtmeester die bepaalde wat er gebeurde en (zeer) streng toezag op de uitvoering van de wachtdiensten. De diensten werden afwisselend verricht bij het paleis of bij Kasteel Drakensteyn.'

Grensbewaking en politiedienst

Vanaf 1976 werkt hij bij de Brigade Hoek van Holland aan de balies of bij het Auto Controle Station (ACS). Ook vaart hij mee met de ferry's. Door zijn gegroeide belangstelling voor het researchewerk en er zich justitiële onderzoeken voordoende die veelal samen worden uitgevoerd met omliggende politiekorpsen krijgt Gerard gelegenheid zich daarin verder te bekwaamen. In 1978 volgt hij een van de eerste drugs- en researchecursussen en wordt ingedeeld bij District Zuid-Holland, bij het net opgerichte districtsrecherchebijstandsteam dat wordt ingezet bij grootschalige onderzoeken. 'Mijn belangstelling ging steeds meer uit naar de technische kant van onderzoeken, al stond dat binnen het Wapen toen nog in de kinderschoenen. Iedereen kreeg er tijdens opleidingen wel wat van mee, maar een echte forensische eenheid bestond nog niet.'

Recherche

Na de Hoov gaat hij naar de Centrale Recherche Koninklijke Marechaussee (CRKMar) in Den Haag, afdeling Vuurwapens en Munitie. Daar worden de door de KMar en politiekorpsen in beslag genomen vuurwapens en munitie vanuit het hele land aangeleverd. Gerard, inmiddels opperwachtmeester, voert technische onderzoeken uit en maakt daarvan een proces-verbaal op, waarbij zijn technische kennis goed van pas komt. Hij treedt op als getuige-deskundige tijdens rechtszittingen en geeft ook les aan cursisten van de vuurwapencursus bij de researcheschool van het OCKMar.

Medio 1989 begint bij de KMar het idee post te vatten om de technische recherche wat meer gestalte te geven. Ervaring op dat gebied moet nog worden gezocht buiten de organisatie. Gerard krijgt een

stageplaats bij het Korps Rijkspolitie Haaglanden in Leiderdorp en wordt na een intensieve opleiding en begeleiding als volwaardig technisch rechercheur ingezet bij de KMar en de rijkspolitie. De werkzaamheden worden verricht vanuit het District Rijkspolitie Haaglanden. De technische recherche bij de KMar krijgt uiteindelijk vorm en voor Gerard volgt een bevordering tot adjudant.

Sint Maarten

Na twee jaren ervaring te hebben opgedaan in alle voorkomende technische/forensische onderzoeken, wordt Gerard – die het avontuur niet schuwt – in maart 1992 voor twee jaar uitgezonden naar Sint Maarten. Daar is sinds maart 1991 een KMar-detachement operationeel om de veel op het eiland voorkomende criminaliteit mede te bestrijden. 'Mijn taak was om de technische recherche eenheid van de Antilliaanse politie meer vorm te geven en deze collega's te begeleiden en waar nodig op te leiden. Ook het inrichten van technische onderzoeksruimten in een nieuw politiebureau heb ik geregeld evenals het zelf bouwen van onderzoeksapparatuur. Aan werkzaamheden geen gebrek, zoals brandonderzoeken met slachtoffers, elektrocuties door het primitieve elektriciteitsnet, moord, doodslag, overvallen, inbraken en schietpartijen. Eerst was het pionieren maar door de komst van de KMar en de uitbreiding van technische voorzieningen, het zeer gemotiveerd zijn van twee Antilliaanse collega's en vooral ook het door de KMar meegebrachte computersysteem, ontstonden er goede verbeteringen. Bij gebrek aan een docent gaf ik ook les in het vak opsporingsleer tijdens de opleiding van dertig agenten en was ik studiebegeleider. Met die twee Antilliaanse collega's ben ik nog steeds bevriend.'

Schiphol en Sint Maarten

In maart 1994 wordt Gerard als hoofd afdeling Falsificaten geplaatst bij de dienst Grensbewaking van Brigade Schiphol, een drukke afdeling. Deze dienst geeft ook les aan buitenlandse grensautoriteiten in verband met het goed kunnen onderkennen van ongewenste en valselijk gedocumenteerde vreemdelingen in het land van herkomst. In tal van landen worden door Gerard en

2000, Bosnië, cursus documenten grenspolitie vliegveld Banja Luka

zijn collega's lessen verzorgd, op verzoek van de KLM ook aan lokale medewerkers. Begin 1995 gaat hij weer naar Sint Maarten om de technische recherche daar een aantal weken te assisteren. Een paar maanden later vertrekt hij met een team van vijftien collega's wederom naar het eiland. De orkaan Louis heeft daar een ravage aangericht.

Recherchetechniek

Als eerste-luitenant wordt Gerard in september 1996 bij de CRKMar aangesteld als hoofd van de afdeling Recherchetechniek. 'Onder deze vanuit Utrecht opererende nieuw opgerichte afdeling werden de technische recherche, het bureau wapens en munitie en de tapkamer ondergebracht. Een van de taken was om de technische rechercheurs bij de justitiële diensten van de districten te ondersteunen en te begeleiden en waar nodig coördinerende diensten te verlenen. Omdat deze collega's vielen onder de hoofden van de justitiële diensten, die de inmenging vanuit de CRKMar niet erg waardeerden, werd dat een lastige klus. Na een aantal jaren op deze ongewenste wijze te hebben gewerkt, werd ik op mijn verzoek ontheven van deze functie.'

Uitzending

In april 2000 gaat Gerard in de rang van kapitein met uitzending naar Bosnië en wordt toegevoegd aan de staf van de contingentscommandant SFOR in Banja Luka. Hij krijgt als taak om bij 'major incidents', bijvoorbeeld een helikoptercrash, op de plaats van het ongeval het onderzoek te coördineren. Ongelukken blijven gelukkig uit en Gerard kan zijn tijd daar nuttig besteden door het verzorgen van lessen documentenonderzoek aan de dienst Grensbewaking van Banja Luka Airport en het schrijven van een syllabus

opsporingsleer voor de politieopleidingschool in de Republika Srpska. Hij adviseert ook de waarnemend contingentscommandant, de Nederlandse generaal Van Velzen, op het gebied van georganiseerde misdaad en de effectiviteit van de Bosnische grensposten. Na zes maanden keert Gerard terug en wordt projectofficier bij de afdeling Recherchezaken van Staf KMar. 'Een mooie tijd waarin ik de vrijheid had om diverse recherche ondersteunende technieken te bestuderen en de resultaten te rapporteren aan het afdelingshoofd.'

Met flo

Gerard neemt op 1 augustus 2001 met een uitstekend gevoel afscheid van de KMar en gaat niet stil zitten. Hij is actief op het gebied van sport, speelt gitaar in de Mondiola Country and Western Band en is aanwezig bij SMC-activiteiten. Van de besloten Facebook-groep 'Koninklijke Marechaussee' met zo'n 1750 belangstellenden is hij de beheerder.

Mondiola Country and Western Band, Gerard staand 2e van links

Gerard kan terugkijken op een zeer geslaagde carrière en op hem is beslist de slogan van toepassing 'Je maakt wat mee bij de Marechaussee!' Uw redacteur vond het plezierig dit artikel te schrijven en bedankt Gerard voor zijn medewerking.

Veteranenkostuum

I Door: Frans Meijer

Alle oude veteranenverbanden zoals SMC introduceerden destijds een verenigingstenu, kortom een blauwe blazer met een grijze broek. Overal was wel zo'n blazer en broek te koop in een herenmodezaak en nog niet eens zo duur ook. Maar rondom de eeuwwisseling raakte deze tweekleur toch een beetje uit de mode. Veel jonge veteranen willen er ook niets mee te maken hebben.

Het Veteranen Platform (VP) deed nog een poging om dan maar het reguliere uniform van defensie-chauffeurs ook voor veteranenkostuum te laten door-

gaan. SMC mocht er zelfs zilveren knopen op laten zetten. Er kwam een landelijke rondgang van de collectie langs vele ECHOS Homes (de oude militaire tehuisen) en de veteranenontmoetingscentra met uiteindelijk een paskamer bij het VP in Doorn. De verkoop liep echter voor geen meter. Uiteindelijk heeft een veteranenshop de voorraad opgekocht voor de verkoop. Of dit een succes is geworden, is niet van SMC-zijde te zeggen. Het bloedde een beetje dood.

Enkele deskundige personen hebben onderzoek gedaan. Zij komen met een nieuw ontwerp-veteranen kostuum. Met gelijk de VP-vraag of naast de introductie van dit kostuum ook de vele polo's mogen blijven bestaan? Het ontwerp-kostuum is een maatpak in een donderblauwe kleur, voorzien van persoonlijke details aan de binnenzijde (zoals voor het snel opspelden van de medailles), onder de kraag en een oranje knoopsgat aan de mouw. Dit kostuum kost € 395,- in plaats van € 699,-. Dit veteranenkostuum zou wel in de smaak van jonge veteranen vallen. Het laatste woord is hierover nog niet gesproken.

2013, Den Haag, Prinsjesdag, SMC'ers in veteranenkostuum

Vice-voorzitter Veteranen Platform

Vorig jaar hebben de leden van het Veteranen Platform tijdens een speciaal daarvoor ingelaste Algemene Vergadering een nieuwe vice-voorzitter gekozen. Aftredend vice-voorzitter was kolonel KMar b.d. Peter Klijn.

Nadat de drie kandidaten de gelegenheid hadden gekregen om zich nader voor te stellen, konden de leden hun stem uitbrengen. Alvorens de keuze van de leden bekend te stellen, nam de voorzitter afscheid van de aftredende vice-voorzitter Peter Klijn. Op een later tijdstip heeft het bestuur uitgebreid afscheid van hem genomen. Peter blijft verbonden aan het Veteranen Platform als bestuursmedewerker nuldijonsondersteuning. De meerderheid van de stemmen werd uitgebracht op de toen

Jos van den Nouland

nog actief dienende luitenant-kolonel Jos van den Nouland, die in 2018 met flo zal gaan.

SMC-BIJZONDERHEDEN

Nederlandse Veteranendag (NLVD)

De NLVD is op zaterdag 30 juni 2018 in Den Haag. Cees van Ingen coördineert de SMC-inzet. Aanmelden geschiedt op de website www.veteraneninstituut.nl tot uiterlijk 1 mei 2018. Lukt het aanmelden niet of heeft u geen internet, e-mail dan de coördinator op ceesvaningen@planet.nl of bel 06-49816046.

SMC-banierdrager

Al enkele jaren draagt Jaap Gatsma fier de SMC-banier, zoals bij de Nederlandse Veteranendag en de herdenking bij het Indië-monument. Hij stelt de banier op bij SMC-evenementen en stond ook al eens bij een dodenwacht. Mocht Jaap ziek zijn, dan heeft SMC een probleem. Vandaar zijn we op zoek naar een tweede man/vrouw. Informatie is verkrijgbaar bij Jaap Gatsma: per e-mail op jgatsma@ziggo.nl of telefoon 06-53413578.

Veteranensteun voor OTCKMar

Enkele keren per jaar helpen bij toerbeurt twee KMar-veteranen in het SMC-verenigingstenu bij de beëdigingen en/of diploma-uitreikingen van het OTCKMar in de Koning Willem III- kazerne of op de Markt voor het gemeentehuis van Apeldoorn. Belangstellenden kunnen zich opgeven bij Frans Meijer (vervangt tijdelijk de vaste coördinator Willem Geense) per e-mail op fhc.meijer@gmail.com of per telefoon 0341-417087.

Veteranen Search Team

I Door: Frans Meijer
De vermissing, verkrachting en het ombrengen van de 25-jarige Anne Faber op 29 september 2017 ligt nog vers in het geheugen. Ze kwam uit Utrecht, maakte een fietstocht in de omgeving noordoost van Utrecht en was ineens verdwenen.

Vele zoekacties volgden, door politie en particulieren en later ook door Defensie. Heel Nederland leek op zijn kop te staan. Haar lichaam werd op 12 oktober 2017 gevonden bij het Nulderpad in de bossen van Zeewolde. Een DNA-spoor op de bij de zoektocht gevonden jas van Faber leidde tot een 27-jarige verdachte Michael P., een patiënt voor zedendelicten en geweldplegingen uit een kliniek in Den Dolder.

In die tijd vindt de oprichting plaats van de Stichting Veteranen Search Team (VST), een organisatie van vrijwilligers die veteraan zijn (90% van de deelnemers) of oud-politieman. VST ondersteunt door politie gecoördineerde zoekacties naar vermiste personen. Ze kan ook worden ingezet bij dijkbewaking onder auspiciën van Waterstaat of door de brandweer bij de ontruiming van een bejaardentehuis. De geboden ondersteuning bestaat uit getrainde en gedisciplineerde manschappen met een militaire achtergrond die gediend hebben in diverse crisisgebieden in de wereld. Jaarlijks worden minimaal zes trainingsdagen georganiseerd om iedere vrijwilliger up-to-date te houden. De trainingsdagen bestaan uit een mix

van theorie en praktijk. Daarnaast zijn er diverse ontmoetingsmomenten om een inzet te evalueren of sociaal samen te komen. VST heeft eigen nuldelijs-ondersteuners, gespecialiseerd in veteranen of politie.

De eerste contacten zijn gelegd met het bestuur van het Veteranen Platform (VP), ook met het Veteraneninstituut (Vi) in Doorn. Het Vi heeft al ondersteuning toegezegd en VST past helemaal in het VP-speerpunt 'trotse veteraan met meerwaarde voor de samenleving'. VST heeft in overweging om buitengewoon lid van het VP te worden. Veteranen kunnen zich op de website www.veteranensearchteam.nl aanmelden.

Dood om een fiets

Deel 38 uit de serie 'De onbekende helden van 1940-1945'

Door Henk G. Westland, luitenant-kolonel b.d.

Een verzetsploeg wil van een NSB'er twee fietsen afpakken. Dit lijkt een eenvoudig klus te worden, maar loopt binnen enkele dagen uit op een drama.

Jan van Putten (20), na de Nederlandse capitulatie afgezwaaaid als dienstplichtig soldaat, verbindt zich in september 1940 voor zes jaar als marechaussee te voet bij de 3e Divisie Marechaussee. Hij komt op in Arnhem, krijgt daar een korte opleiding en wordt eind oktober ingedeeld bij de Brigade Vroomshoop. Per 1 maart 1943 reorganiseert de bezetter de politiemacht en krijgt Van Putten ontslag als marechaussee. Tegelijkertijd wordt hij aangesteld als wachtmeester der Staatspolitie en ingedeeld bij de 'Marechaussee (Gendarmerie)', groep Vriezenveen, eerst bij de post Vroomshoop en vanaf maart 1944 bij de post Westerhaar. Jan krijgt verkering met Tinie en de twee verlopen zich. Hij krijgt kost en inwoning bij zijn aanstaande schoonouders in hun boerderij te Westerhaar.

Van Putten maakt deel uit van de illegale organisatie Raad van Verzet (RVV) en is commandant van de sabotagegroep Vriezenveenschewijk. In september 1944 gaat de RVV op in de Binnenlandse Strijdkrachten en wordt hij sectiecommandant Vriezenveenschewijk. Van Putten is zeer actief met het verlenen van hulp aan ondergedoken spoorwegpersoneel en neergekomen bemanningsleden van geallieerde vliegtuigen, en met het saboteren van spoorwegen, telefoonkabels en dorsmachines. Zelfs weet hij een Engelse piloot gedurende zes weken te verbergen in de marechausseekazerne. Tot de groep behoren ook: wachtmeester J(oh)an Jansen van de post Westerhaar, distributieambtenaar Derk Webbink, Albert Tijhoff en Lammert Brink. De postcommandant van Westerhaar, opperwachtmeester Willem Brand, weet van deze illegale activiteiten en steunt de groep.

Veenarbeider Jan Kok, NSB-lid, heeft in september 1944 twee fietsen zwart gekocht voor 200 gulden per stuk. De

RVV-groep wil deze fietsen weghalen en is op woensdag 20 september om 23.30 uur bij de woning van Koks ouders in Vriezenveenschewijk, waar ook Jan woont. Van de vijf gaat alleen Van Putten, vermoord in een militair uniform met veldmuts en blauwe bril, naar binnen en spreekt Kok in het Duits aan. Deze vertelt dat de fietsen bij bakker Meijerink staan. Kok moet mee naar de bakker, maar net buiten neemt hij een aanloop, springt in het Veenkanaal en zwemt in het donker weg. Om hem bang te maken wordt er nog drie keer geschoten. Kok houdt zich schuil en gaat enkele uren later naar huis. Dezelfde morgen spreekt hij met de burens en andere dorpelingen, die de schoten hebben gehoord. Kok heeft de zogenaamde Duitser herkend als wachtmeester Van Putten, maar houdt dit nog voor zich. Op weg naar huis ontmoet hij opperwachtmeester Brand – inmiddels volledig op de hoogte van het gebeuren – die de twee fietsen op grond van de prijsvoorschriften in beslag neemt. Kok zegt hem dat hij zo goed als zeker een van de overvallers heeft herkend: de in uniform geklede persoon die Duits sprak. Ondanks Brands aandringen wil hij geen naam noemen. Brand weet dat Van Putten wordt bedoeld. Ook al belooft Kok dat hij die middag terug zal komen als hij het zeker weet, Brand gaat meteen naar Van Putten. Deze blijft rustig: 'Kok moet het maar bewijzen dat ik het ben geweest.'

Kok ontmoet die morgen ook schilder Berend Kerkdijk, al sinds 1933 NSB-lid, en nu in dienst als *oberwachtmeister* bij het *SS-Polizei Freiwilligen Bataillon Niederlande* te Schalkhaar. Kok vertelt hem wél dat Van Putten een van de overvallers is geweest. 's Middags komen Kerkdijk en zijn broer, een landwachter, bij Kok thuis. Op aandringen van Kerkdijk, Kok wil liever niet, gaat

Jan van Putten wordt op 23 februari 1920 geboren in het dorp Vaassen op de Veluwe. Vader werkt als vormer bij de ijzergieterij Vulcanus in Vaassen. Jan – oudste van vier kinderen – groeit op in Vaassen, behaalt zijn mulo-B diploma en gaat aan het werk als bakkersknecht. Het gezin verhuist in februari 1939 naar Amsterdam. Jan heeft nog een jaar avondschool gevolgd om het machinistendiploma te halen.

Eind december 1939 – het Nederlandse leger is volledig gemobiliseerd – wordt Jan als dienstplichtige opgeroepen bij 20 Regiment Infanterie (20 RI) gelegerd in Soesterberg. De nieuwe rekruten van dit regiment worden opgeleid bij 20 Depotbataljon in de Legerplaats bij Laren (Crailo). Na een opleiding van drie maanden volgt overplaatsing naar 46 RI. Dit regiment bezet de noordelijke helft van de Betuwstelling, zuidelijk van de Rijn tegenover de Grebbeberg (Opheusden). Tijdens de Duitse inval in de meidagen van 1940 krijgt Van Putten's compagnie (2-II-46 RI) te maken met inkomend vijandelijk artillerievuur waardoor een soldaat wordt gedood. Op 13 mei 's avonds krijgt het regiment opdracht terug te trekken op Vianen. De volgende avond komt het bericht van de Nederlandse capitulatie. Over Van Putten's persoonlijke belevenissen tijdens de meidagen is niets bekend. Bij de demobilisatie van het Nederlandse leger gaat hij op 25 juni 1940 met groot verlof en kan aan het werk als assistent-machinist.

het drietal naar Aman, de NSB-groepsleider. Kerkdijk wil het voorval melden bij de *Wachgruppe (Ordnungspolizei)* van Kamp Ommen (ook genoemd Kamp Erika). Aman neemt geen actie en laat het over aan Kerkdijk. Deze schrijft een brief, die door zijn broer naar het kamp wordt gebracht. Kok durft niet meer naar huis, bang om vermoord te worden en blijft bij Kerkdijk in huis.

In Kamp Ommen geeft *bereitschaftsführer* Schwier opdracht aan *lagerführer* Diepgrond en *hauptzugführer* De Jong om Van Putten te arresteren. Op donderdagavond kort na 20.00 uur vallen ongeveer vijftien man de boerderij in Westerhaar binnen, waar Van Putten en het gezin aanwezig zijn. Ongelukkigierwijs is kort daarvoor Derk Webbink komen aanlopen. Er worden twee handvuurwapens, een militair uniform, een veldmuts en een bril gevonden, en Webbink blijkt teveel distributiebonnen bij zich te hebben. Voordat ze in de vrachtauto terug naar Ommen gaan, rijden ze richting Veenkanaal om Kok op te halen, maar ook om huiszoeking te doen bij een winkelier aan de Hoofdweg. Ook zijn naam staat in Kerkdijks brief. Dan komt om ongeveer 22.15 uur uit de richting Almelo een personenauto aanrijden.

Opperwachtmeester Brand ligt net in bed als er voor zijn woning aan de Hoofdweg hevig wordt geschoten. 'Ten gevolge van een handgranaat rinkelde eenige ramen aan de voorzijde stuk en ontstond er lawaai, dat hooren en zien verging. Niet beter wetende dat zich op den weg eenige Deutsche militairen bevonden welke op een auto schoten, riep ik door het raam naar buiten wat er loos was. Hierop werd met luider stem gevraagd: "Wie daar?" Antwoord van mij: "Polizei". Hierop het bevel: "Kommen sie heraus!" Nu blijkt dat de groep uit Kamp Ommen het vuur heeft geopend op een naderende personenauto, die een stopteken negeert. Het zijn echter Duitse militairen die dachten met terroristen van doen te hebben. De twee Duitsers waarvan één dood, worden eerst met de vrachtauto naar Hengelo gebracht. De gearresteerde Van Putten en Webbink worden Brands woning binnengevoerd, vastgebonden en verhoord in aanwezigheid van Brand. Hij hoort dan dat Van Putten wordt verdacht van de overval op Kok en dat Webbink zes noodkaarten levensmiddelen in zijn bezit heeft. Even later komt ook Kok in de woning en zegt dat Van Putten de persoon is die hem heeft overvallen. Wanneer de vrachtauto terug is, vertrekt de groep met hun gevangenen naar Kamp Ommen. Postcommandant Brand heeft geluk gehad, zijn huis is niet doorzocht. Hij bewaart daar enkele wapens voor de RVV-ploeg.

Westerhaar, 27-7-1945, herbegravenis van Jan van Putten en Derk Webbink

Die nacht bekennen Van Putten en Webbink na mishandeling dat 'zij telefoonkabels hadden doorgesneden, de trein uit Almelo hadden laten derailleren en riemen van dorschmachines hadden ontvreemd.' De volgende morgen worden Van Putten en Webbink door de *Sicherheitspolizei* (Sipo) uit Zwolle of Almelo opgehaald. Diepgrond en De Jong gaan nogmaals naar Westerhaar om de boerderij te doorzoeken op riemen van dorsmachines en ook om wachtmeester Jansen te arresteren. De riemen worden niet gevonden; Jansen, maar ook Tijhoff en Brink zijn al ondergedoken.

Op zaterdagmiddag 23 september rijdt een personenauto met vijf inzittenden Kamp Ommen binnen. Een *untersturmführer* van de Sipo stapt uit bij het administratiegebouw en spreekt opperluitenant van Staatspolitie Wessels (voormalig *Waffen-SS'er*) aan. Hij deelt mee dat twee ter dood veroordeelde arrestanten op het kampterrein geëxecuteerd zullen worden. Wessels is hier pas kort en heeft niets van doen met de dagelijkse gang van zaken op het kamp. Hij draagt *wachmann* Zuiderduijn op met de Sipo mee te gaan. Zuiderduijn, gezeten op een spatbord van de auto, wijst de weg naar de schietbaan. Hij herkent de twee arrestanten, hij was zelf aanwezig bij hun arrestatie. Twee SS-mannen graven een kuil. Volgens Zuiderduijn zegt de *untersturmführer*: 'Sie haben zusammen gestritten, Sie werden zusammen sterben. Der Richter hat verfügt.' Van Putten en Webbink mogen eerst nog bidden voordat ze in de kuil moeten gaan liggen. Dan vallen enkele schoten. Even later meldt de Sipo-man aan Wessels dat 'de gevangenen als mannen waren gestorven.' Wessels informeert hierop *bereitschaftsführer* Schwier.

Verder wordt niemand geïnformeerd, al gaan onder het bewakingspersoneel geruchten over een executie waar Zuiderduijn bij betrokken zou zijn geweest. Het lot van de twee mannen wordt pas na de bevrijding duidelijk wanneer Zuiderduijn op 25 juli 1945 de executieplek aanwijst. Daar worden naast elkaar en voorover liggend twee lichamen (met gevouwen handen) gevonden; één draagt een blauwe marechausseebroek en beenstukken. Jan van Putten en Derk Webbink zijn met eerbetoon van marechaussees en manschappen van de Binnenlandse Strijdkrachten op 27 juli te Westerhaar herbegraven.

Kok wordt door het Bijzonder Gerechtshof Arnhem in 1947 in deze zaak veroordeeld tot 8 jaar verblijf in een rijkswerkinrichting onder aftrek van voorarrest. Overigens was hij geen fanatieke NSB'er. Zo hielp hij ook onderduikers, hield zijn mond over illegale radio's, waarschuwde zelfs voor razzia's, en zijn ouders waren anti-NSB.

Bereitschaftsführer Schwier ontsnapt uit een interneringskamp bij Brussel en vlucht naar Duitsland. *Lagerführer* Diepgrond krijgt in 1949 in andere zaken 20 jaar gevangenisstraf, vrijgelaten in 1957. *Hauptzugführer* De Jong is in 1945 enkele weken na zijn ontsnapping uit interneringskamp Westerbork doodgeschoten. *Wachmann* Zuiderduijn wordt in deze en andere zaken veroordeeld tot 18 jaar gevangenisstraf, vrijgelaten in 1956. Berend Kerkdijk krijgt voor zijn vele misdrijven (waaronder deze zaak) in 1948 levenslange gevangenisstraf opgelegd, in 1958 teruggebracht tot 22 jaar. De broer van Kerkdijk, Louis, wordt in deze en een andere zaak in 1947 veroordeeld tot 8 jaar gevangenisstraf. Wie de Sipo-mannen waren, is niet bekend geworden.

De foto's zijn ter beschikking gesteld door de Vereniging Oud Vriezenveen. De auteur verricht historisch onderzoek naar de gevallen die in de oorlog 1940-1945 behoorden tot de (Koninklijke) Marechaussee. Wilt u reageren? Uw reactie is welkom op het redactieadres of rechtstreeks per e-mail aan de auteur op marechaussee4045@gmail.com.

In de hoogste boom

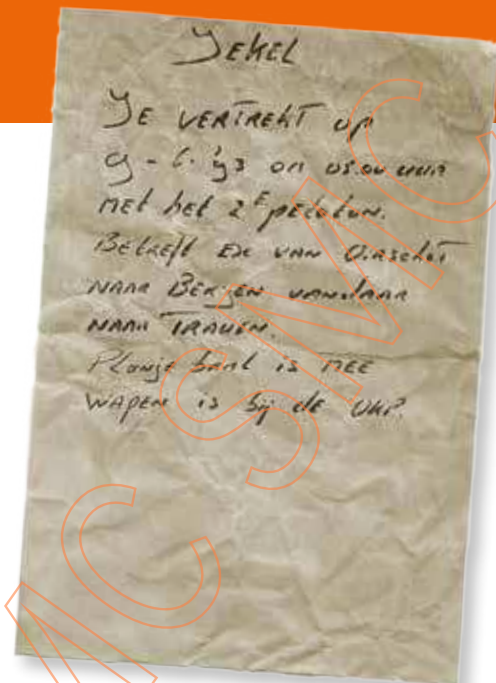
Onlangs is Nike (spreek uit: Niekè) Jekel begunstiger geworden van SMC. Nike is 44 jaar en heeft als marechaussee politiedienst/trombonist zijn dienstplicht vervuld. Het merendeel van de SMC-begunstigers is 65+ en het teruglopen van het aantal begunstigers door overlijden wordt jammer genoeg niet goedgeemaakt met de aanwas van jongere beroeps- en dienstplichtige (oud-)marechaussees. Reden om met Nike een afspraak te maken in zijn woonplaats Hoogland voor een interview en te horen wat zijn beweegredenen zijn geweest om begunstiger te worden. | Door: Martin Aalbers

Nike groeit op in Amersfoort, waar hij vanaf zijn geboorte in 1973 tot na zijn diensttijd heeft gewoond. De lagere school gaf hem niet die uitdaging om een studie op te pakken. Hij was veel meer een doener dan een denker. Nike ging naar de Koningsschool aan de Loolaan in Apeldoorn. Deze school is in 1852 gesticht door koning Willem III en koningin Emma als lagere school voor de kinderen van de opzichters van Paleis 't Loo. Koning Willem III vond dat er kwalitatief goed lager onderwijs voor de kinderen van zijn personeelsleden moest komen. In de loop van de jaren heeft de school zich ontwikkeld tot de Bosbouwtechnische School. Kort nadat Nike de Konings-school met goed gevolg had afgerond, werd hij opgeroepen voor het vervullen van zijn militaire dienstplicht bij de Koninklijke Marechaussee. Op 13 juli 1992 meldde hij zich op de Koning Willem III-kazerne voor lichting 92-07. Hij om-

schrijft zijn diensttijd als een fantastische periode en een groot kinderkamp. Zijn commandant was eerste luitenant D. Ritmeester.

Augustus 1992, Apeldoorn, klas F (zittend rechts: mar4 Jekel)

Bij het Opleidingscentrum KMar was bekend dat Nike trombone speelde en hij werd 'verzocht' om plaats te nemen in het Trompetterkorps KMar. Eenmaal per week werd gerepeteerd. Maar dat was bijzaak, eerst moest de basisopleiding worden afgerond. Als specialisatie volgde hij de politiedienstopleiding (PD). In de laatste week van september heeft Nike met zeven andere maten de parawing gehaald bij het Nationaal Para Centrum Teuge. Na de grondoefeningen werden in twee dagen de verplichte acht sprongen met automatische opening gemaakt. Op de ouderdag op 30 september droegen alle acht met trots de wing op het uniform. Het Trompetterkorps moest die dag optreden en daarom was Nike als enige dienstplichtige in het blauw gekleed.

Nike werd geplaatst bij 41 EskKMar in Wezep en ingedeeld in het peloton van

September 1993, vliegveld Teuge, 8 sprongen voor een parawing

eerste luitenant W.C. Prins. De parate tijd werd gekenmerkt door veel begeleidingen met zowel de Landrover als de Mercedes-bus en ook door de 'motormuizen' van het eskadron op de Moto Guzzi V50 Nato KMar. De mannen van 41 EskKMar hadden het druk, mede omdat enkele maanden ervoor 11 EskKMar in Schaarsbergen was opgeheven. Zo verzorgde het 41e ook de stafwacht op Nieuw Vrijland te Schaarbergen, het gebouw van Staf 1 Divisie '7 December'. De oefening Clover-Charge leverde het 3e peloton een tevredenheidbetuiging op.

Tijdens de parate periode ging het oefenen en optreden met het Trompetterkorps gewoon door. Elke week één dag naar Apeldoorn om te repeteren, zelfs tijdens oefeningen vanuit Duitsland. Met een eigen chauffeur naar Apeldoorn en terug naar de oefenlocatie. In juli 1993 is Nike met klein verlof gegaan. Al na twee maanden werd hij benaderd door adjudant Simon Kleinjan, commandant van het Trompetterkorps, met het verzoek om het Trompetterkorps te versterken voor een Taptoe voorstelling op 16 september in de Willem de Zwijgerkazerne te Wezep. Dat leverde Nike een bedankbrief op van de commandant 101 Bataljon KMar, luitenant-kolonel J. Vlaming. Maar daar bleef het niet bij. In november van hetzelfde jaar heeft Nike nog eenmaal deel uitgemaakt van het Trompetterkorps, dat een optreden moest verzorgen op een showavond van Accelerando Drumfanfare in Zwijndrecht.

Zijn toekomst lag in de bosbouw en het hebben van een (groot) rijbewijs was in deze branche een pré. Na de dienstplicht-

keuring schreef hij een brief naar Dienstplichtzaken met het verzoek geplaatst te worden bij de Aan- en Afvoertroepen. Het antwoord luidde: 'functies en beschikbare kandidaten worden kort voor de opkomst vastgesteld. Er worden geen toezeggingen gedaan betreffende onderdeel, functie, rang en/of plaats van legering.' Echter de muzikale kant van Nike als trombonist was bij de keuring bekend geworden. Zodoende kreeg hij een brief van het Bureau Militaire Muziek der Koninklijke Landmacht, waarin hij aan kon geven welk muziekkorps/onderdeel zijn voorkeur had. Alle muziekkorpsen stonden op het formulier (en je raadt het al) behalve het Trompetterkorps KMar. En de militaire logica volgend, werd Nike dus geselecteerd voor de KMar. Mogelijk is dit ook de reden dat hij geen rijopleiding heeft gevolgd. Na twaalf maanden dienstplicht had het marechausseebloed hem gegrepen en sluimerde als in een

winterslaap jarenlang onderhuids verder.

Met het diploma van de Bosbouwtechnische School op zak moest er brood op de plank komen. Nike ging aan de slag bij Staatsbosbeheer als bosarbeider/landschapsbeheerder. Er volgden plaatsingen in Schin op Geul in het Gerendal in het Zuid-Limburgse Heuvelland, een van de mooiste wandelgebieden van Nederland, in Ootmarsum in Twente op het natuurgebied Springendal en in Zonnemaire op Schouwen-Duiveland voor het natuurbeheer van en in het Grevelingenmeer. Steeds meer Europese grenzen vielen weg en door de grootschalige import van hout uit Oost-Europa, kreeg de bosbouw in Nederland het zwaar te verduren. Na een bedrijfsongeval wilde hij weg uit het bomen rooien, ofwel 'bomen oogsten'. Na het herstel van de opgelopen zware verwondingen aan zijn been, is hij in de boomverzorging aan de slag gegaan. Het

1993, Steenwijk, rechts Jekel met trombone

Mei 2017, Barneveld, Bevrijdingsdag

'lezen' van bomen, het verplanten, het snoeien voor een betere groei en visuele controles spraken hem erg aan en werden een essentieel deel van zijn leven. In 2003 begon Nike zijn eigen bedrijf: 'IN BOMEN boomverzorging'. De wereld waarin Nike werkzaam is, is een kleine wereld met een beperkt aantal specialisten in het beheer van bomen in de bewoonde omgeving. Zo wordt er regelmatig op projectbasis samengewerkt waarbij hoogteangst niet ter sprake komt. Voorzien van beschermende kleding, klimgordel en helm, en het juiste gereedschap kun je Nike dan ook in de hoogste boom zien klimmen.

Niet lang nadat hij met klein verlof was gegaan, werd hij gevraagd om zich aan te sluiten bij een clubje van acht enthousiaste oud-dienstplichtige marechaussees. Tot op de dag van vandaag wordt dit contact jaarlijks aangehaald en verstevigd. Zeven motormuizen, een vrachtwagenchauffeur en Nike als PD'er. De 'Club van negen' trekt er elk jaar met Hemelvaart op uit, telkens naar een andere bestemming in Nederland of net over de grens.

Eind 2015/begin 2016, na ruim 25 jaar, begon het marechausseebloed langzaam te ontwaken uit de winterslaap. Het begon te kruipen en kwam op plaatsen in zijn lichaam, waarvan hij in de verste verte niet had kunnen vermoeden, dat het daar helemaal naar toe kon gaan. De liefde voor de motor en de voertuigen die gedurende zijn dienstperiode in gebruik waren

bij de landmacht, maar met name bij de marechaussee, begonnen steeds meer zijn aandacht te trekken. Bij toeval (maar toeval bestaat niet, toch?) ontmoette hij in 2016 Frank van der Pol. Na deze ontmoeting stond vast dat de kiem was gelegd voor een nieuwe hobby. Er werd informatie ingewonnen bij verenigingen die het verleden van militaire voertuigen in stand houden, zoals SRDM (Stichting Re-enactment Dienstplichtig Marechaussees), NYC (DAF YA-126 Club) en F.M.V. (Friends of Military Vehicles) The Green Sparks. Deze laatste vereniging sprak Nike en Frank aan en paste ook het beste bij hetgeen zij beiden voor ogen hadden.

Na afwegen van argumenten voor en tegen de aanschaf van een militair voertuig, kocht Nike in november 2016 een DAF YA-126. Dit voertuig is in de jaren 50 van de vorige eeuw ontwikkeld door DAF als opvolger van de Dodge 'Beep' WC 51 en is vanaf 1955 ingestroomd bij de landmacht. Totaal zijn er 3.496 van gebouwd in diverse uitvoeringen. Het merendeel kennen we in de uitvoering als de 'Wep' een afkorting van het Engelse weapon-carrier, maar ook als ambulance, radiowagen met huif en stalen opbouw, en als brandweerwagen.

De Wep die Nike heeft aangeschaft komt uit het mobilisatiecomplex Wanroij en stond daar strak in het 'legergroen M54' in opslag voor Staf 322 Infanteriebataljon Garde Grenadiers. Nike is nu druk om de historie van het voertuig te achterhalen

door de overdrachten van de ene naar de andere eenheid in kaart te brengen. Tegelijkertijd is hij bezig om de YA-126 om te turnen in de KMar-uitvoering 1956. Dit is al ten dele gelukt. Weliswaar niet het voertuig, maar de 'chauffeur 1 ton' is inmiddels als mar2 in het battledress uit die tijd gestoken, compleet met nestel en webbing. Hij hoopt binnenkort met zijn DAF YA-126 KMar aanwezig te zijn op de Wapendag in de Koning Willem III-kazerne.

In mei 2017 heeft Nike voor het eerst met zijn DAF YA-126 in Barneveld deelgenomen aan de festiviteiten van The Green Sparks ter gelegenheid van Bevrijdingsdag. The Green Sparks is de legervoertuigenclub van de Veluwe. Doel is, om samen met de leden voertuigen te verzamelen, te restaureren, rijdend te houden en te tonen aan een breed publiek. Het zijn militaire voertuigen uit de periode 1940-1945, uit de periode van de Koude Oorlog en van nadien. Jaarlijks worden ritten georganiseerd en wordt deelgenomen aan static shows in het land.

In september 2017 is een Moto Guzzi V50 Nato aangeschaft. Ook deze motor wordt de komende jaren onder handen genomen en opgebouwd in de KMar-uitvoering, zoals destijds in gebruik bij 41 Esk-KMar. Inmiddels is een originele kuip gevonden en kan de restauratie beginnen. Nikes enthousiasme kent bijna geen grenzen. Wanneer zijn beide voertuigen organiek in de KMar-uitvoeringen gereed zijn, wil hij ze zo veel mogelijk op bijeenkomsten en static shows tonen en showen. Ook bij open dagen, festiviteiten en andere gelegenheden van de KMar in den lande, in Buren en in de Koning Willem III-kazerne. Tijdens het evenement Buren bij Kaarslicht op 16 december 2017 heeft hij kort met SMC-voorzitter Jack Vlaming gesproken over wat hij en Frank van der Pol voor ogen hebben en wat de plannen zijn voor de toekomst. Een week later heeft hij zich aangemeld als begunstiger van SMC.

Afgelopen maart was het twaalf jaar geleden dat Nike is gaan samenwonen met zijn Martine. Hij heeft, zoals hij het zelf noemt, twee cadeaukinderen. Partner Martine is werkzaam als secretaresse bij het Nationaal Militair Museum in Soest, onderdeel van de Koninklijke Stichting Defensiemusea (KSD). Na meer dan 25 jaar stroomt het marechausseebloed nog steeds volop door zijn aderen!

F.M.V. THE GREEN SPARKS

Verplaatsing onder pantser

1958, YP-408 (KN-53-74), oerversie in testperiode

Geldauto van DNB (foto: Oorlogsmuseum Overloon)

White M3A1 Scoutcar in KMar-uitvoering

International Harvester M5A1 Half-track

Op 12 mei 1940 werd prinses Juliana en haar gezin in een gepantserde geldauto van De Nederlandsche Bank naar IJmuiden gereden om vervolgens met een Brits marineschip naar Engeland te varen. Na de oorlog beschikte de Koninklijke Marechaussee over voertuigen speciaal bestemd voor het in veiligheid brengen van leden van het Koninklijke Huis: scoutcars en later half-tracks. Voor deze taak werd in 1955 het G-Eskadron opgericht waarbij vanaf 1958 de half-tracks werden vervangen door YP-408 pantserwagens. Maar de YP-408 was toch een gepantserd personeelsvoertuig voor de infanterie? | Door: Jan Gaasbeek

G-Eskadron oud

De voertuigen die na de Tweede Wereldoorlog in het District KMar Utrecht voor het in veiligheid brengen van leden van het Koninklijke Huis beschikbaar waren, maakten deel uit van een bijzondere eenheid, later ook wel het 'oude G-Eskadron' genoemd. Eerste luitenant b.d. Marten Mobach was in zijn Utrechtse periode (1946-1954) als commandant van de motorrijders bij deze eenheid ingedeeld. Hij vertelde dat de White M3A1 Scoutcar de eerste pantserwagen was, waarvan er enkelen van binnen met zachte kussens waren voorzien. Deze voertuigen waren allesbehalve comfortabel. Daarna kwam de International Harvester M5A1 Half-track. Er werden lange oefenritten gere-

den met een speciaal doel: het verkennen van routes voor het veilig verplaatsen van de leden van de Koninklijke Familie of Koninklijk Huis. Om te controleren hoe lang het duurde voordat het eskadron 'rij klaar' was, werden er alarmoefeningen gehouden. Dan concentreerde het volledige eskadron zich bij de Brigade Soestdijk. Het concentreren kon lang duren omdat eerst een motorrijder langs meerdere adressen moest rijden om het personeel te alarmeren. Oud-marechaussees Hans Daams en Johan Kolkman vertelden dat zij bij het eskadron met half-tracks hebben gereden en er ook veel onderhoud aan moesten plegen. De voertuigen gingen vaak stuk. In 1973 werd Marten Mobach officier-toegevoegd bij

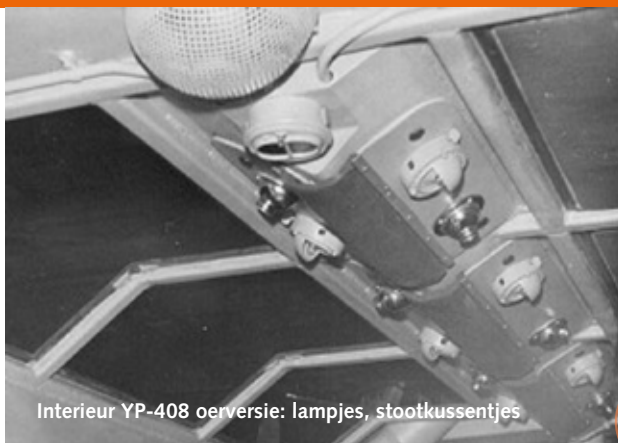
het District KMar Utrecht. Hij maakte als waarnemend commandant G-Eskadron nog vele ritten met de YP-408 pantserwagens.

Een koninklijk voertuig

Over de YP-408 is veel geschreven en gesteld dat dit voertuig werd ontwikkeld voor de pantserinfanterie. Die lezing staat op gespannen voet met de waarheid! Op 16 juni 1959 werd door de Koninklijke Landmacht (KL) in Legerplaats Oirschot een voertuigendag georganiseerd. In samenwerking met DAF, de grootste leverancier van de KL, werd een overzicht gegeven van de verschillende typen wielvoertuigen die bij de KL in gebruik waren. Van de naoorlogse voertuigen waren de meest voorkomende typen aanwezig. De voertuigen waren in een grote kring opgesteld. Er stonden enkele buitenbeentjes tussen. Daarvan trok vooral een pantserwagen de aandacht: de DAF YP-408, die voor het eerst aan de buitenwereld werd getoond. Deze achtwielige YP-408 werd gepresenteerd als een gepantserd personeelsvoertuig.

In de Legerkoerier van juli 1959 werd uitvoerig aandacht besteed aan deze voertuigendag en in het bijzonder aan de YP-408. Zo werd beschreven dat de YP-408 was ontworpen door het Detachment Beproeving Voertuigen (DBV) van de Inspectie Technische Dienst en daarna gerealiseerd door DAF. Op zichzelf was dat juist maar dat had al aanleiding moeten zijn tot het plaatsen van vraagtekens. Het was immers vreemd dat een kleine eenheid die als taak had het beproeven van voertuigen, zich plotseling bezig hield met het ontwikkelen van een gecompliceerd voertuig. Verder ging de Legerkoerier in op de technische aspecten van het voertuig waarover men bijzonder enthousiast was.

De YP-408 die op 16 juni 1959 werd getoond behoorde tot de oerversie die uit drie voertuigen bestond. Deze hadden afwijkende kentekens die ook vragen hadden kunnen oproepen over het doel. De binneninrichting van de oerversie vormde ook een aanwijzing voor een

Interieur YP-408 oerversie: lampjes, stookkussentjes

ander gebruiksdoel, want deze was te mooi (of beter: te royaal) voor een prototype van een personeelsvoertuig voor de infanterie. Dat bleek onder meer uit de prachtig afgewerkte hemel met stookkussens en lampjes. Voor welke gebruiker werd de YP-408 dan wel ontwikkeld? Dat was niet voor de pantserinfanterie maar voor het G-Eskadron van de Koninklijke Marechaussee! Dit eskadron was op 6 augustus 1955 opgericht en had tot taak de leden van het Koninklijk Huis in veiligheid te brengen bij een Russische inval. Er moesten overigens nogal wat verbeteringen worden aangebracht voordat de eerste drie pantserwagens werden afgeleverd. Maar liefst 54, waarvan de laatste wel een heel bijzondere: het aanbrengen van asbakjes, dat eens te meer op het bijzondere gebruiksdoel wees. De YP-408 was dus in feite een opvolger van de geldwagen van De Nederlandsche Bank waarmee het prinselijk paar op 12 mei 1940 in veiligheid werd gebracht. De YP-408 werd vanaf 1964 bij de pantserinfanterie in gebruik genomen. Er werden in totaal 750 stuks in diverse uitvoeringen gefabriceerd.

Extra inspanning

In verband met de Russische dreiging na de Tweede Wereldoorlog kon door de Bevelhebber der Landstrijdkrachten (BLS) met een telegram het G-Eskadron worden gealarmeerd. Dat telegram regelde de verplaatsing onder pantser van de leden van de Koninklijke Familie naar een veilige locatie. De aanwezigheid van de Koninklijke Familie op Paleis Soestdijk en later Kasteel Drakensteyn betekende een extra inspanning voor het District KMar Utrecht. De districtscommandant had voor de uitvoering van het telegram enkele personeelsleden uit de vredessterkte van zijn district

beschikbaar die onder zijn leiding konden worden belast met de verplaatsing door het G-Eskadron. Het district beschikte uiteindelijk over acht YP's. Tevens waren andere voertuigen voor de logistiek beschikbaar.

Onder leiding van de Sous Chef Operatie van de BLS werd jaarlijks aandacht besteed aan de geoefendheid en alarmering, en werd er vergaderd in de Prinses Julianakazerne te Den Haag. Vrijwel elke maand werd een rij- en verbindingsoefening gehouden terwijl ook meerdaagse oefeningen werden uitgeschreven. De chauffeurs en boordschutter/bijrijders konden in overleg zelf ook individuele rij oefeningen houden voor het onderhouden van de rijvaardigheid. In de sterkte van Brigade Soestdijk waren twee functionarissen van de Verbindingsdienst KL opgenomen, belast met het geven van instructie en het onderhoud van de verbindingssapparaatuur. Aan de voertuigen moest veel en uitgebreid onderhoud worden gepleegd, maar liefst driehonderd onderhoudspunten verdienden aandacht! De YP-408 was voor MIO-inspectieteams een dankbaar object en voor districtscommandanten (soms) een blok aan het been.

Rijopleiding

Veel personeelsleden van het District KMar Utrecht hebben in de loop van de tijd wel met het G-Eskadron te maken gehad. Alvorens een YP-408 mocht worden bestuurd, moest een rijopleiding bij het Pantserinfanterie Rijopleidingscentrum (PIROC) in Veldhoven worden gevolgd. Een opleiding bestaande uit verkeerstheorie, rijonderricht waaronder terreinrijden en onderhoud. Ook het wisselen van een wiel werd beoefend, een hele klus, waarvoor veel tijd moest worden uitgetrokken. Het rijden met een YP was overigens een belevenis. Het gemak waarmee het logge tien ton wegend voertuig te besturen was, deed menige luxe auto 'verbleken'! Wanneer het eskadron uitrukte, meestal met begeleiding van KMar-motorrijders, was er over het algemeen veel bekijks. Overigens had het behalen van het YP-rijbewijs een groot voordeel. Op het

1980, Harskamp, afkoelen van lopen .50, (vlnr) mar1 Joost Leliaert, mar1 Gijs Dorrestein, wmr1 Jan Gaasbeek

1980, Harskamp, baan India

civiele rijbewijs konden alle (groot) rijbewijzen inclusief bus worden bijgeschreven. In het dagelijks verkeer was het rijden met een YP-408 niet alleen voor de chauffeur een behoorlijke uitdaging maar ook voor de boordschutter/bijrijder. Deze verleende de chauffeur assistentie door op kruispunten 'rechts vrij' te roepen en had ook de taak om actief mee te blijven kijken tijdens het rijden.

Verbindingsapparatuur

Alle YP's van het G-Eskadron waren uitgerust met een radio-installatie RT-3030/GRC-3030. Met deze zender/ontvanger konden berichten worden verstuurd en ontvangen per telefonie en telegrafie (morse). De commandovoertuigen waren verder uitgerust met een drierups eindversterker. Deze versterker mocht alleen in trap 2 en 3 gebruikt worden als de antennemast van zes meter volledig was opgebouwd en ge-

aard. De motor moest stationair draaien in verband met het stroomverbruik. Als er gereden werd bevond de antenne zich in gebogen toestand over het voertuig, vastgemaakt aan de voorkant met tuidraden.

Meerdaagse oefeningen

Een- of tweemaal per jaar werden met het G-Eskadron meerdaagse oefeningen gehouden. Onder andere werd de Mergellandroute gereden, waarbij de stuurmanskunst van de chauffeurs behoorlijk op de proef werd gesteld, en het er ook op aankwam de breedte (2.40 meter) en lengte (6.10 meter) van de voertuigen goed in te schatten. Ook was er een keer een grote rit naar de omgeving van Pieterburen met een wadlooptocht. Tijdens deze wadlooptocht werd zeer behulpzaam een klas verpleegsters geholpen met oversteken van het wad.

Schietoefeningen

Op het Infanterie Schietkamp in Harskamp werden jaarlijks schietoefeningen gehouden – soms ook rijdend – met het boordwapen van de YP-408, de Browning .50. In colonneverband werd naar het oefenterrein gereden en werden de voertuigen op het schietpunt 'baan India' opgesteld. Alvorens er kon worden geschoten, moesten de wapens nauwgezet worden afgesteld met het zogenaamde 'no go en go hulpstuk'. Dat was een precies werkje en voorkwam dat het wapen tijdens het schieten vastliep en er schade ontstond waardoor de loop niet meer verwijderd kon worden. Dat kwam wel eens voor en de vastgelopen .50 werd dan veilig afgevoerd om te worden onderzocht door een onderzoekscommissie van de Tech-

nische Dienst. Was een verkeerde afstelling de oorzaak, dan kon dat gevolgen hebben voor degene die nalatig was geweest. Bij het schieten werden de lopen zeer heet en moesten regelmatig worden verwisseld en gekoeld. Daarbij moest voorzichtig worden gehandeld om brandwonden te voorkomen.

Andere inzet en afscheid

Bij hoge uitzondering (met toestemming van de BLS) werden de YP's van het G-Eskadron in 1975 ook ingezet voor bijstand in Amsterdam bij een Molukse gijzelingsactie en voor de rondombeveiliging van Paleis Soestdijk bij een voorgenomen Molukse actie om koningin Juliana te gijzelen.

Na jaren van trouwe dienst bij het eskadron werden de acht YP's in maart 1986 buiten gebruik gesteld en afgevoerd. In de loop der jaren werden de voertuigen onderhoudsgevoeliger en kregen steeds meer defecten. Ze werden verkocht, verschroot of gestald bij musea of een kazerne (zoals de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn). Eén YP kreeg een tweede leven op de vliegbasis Sintra in Portugal.

foto: Nationaal Archief, collectie Anelo

1975, Amsterdam, Brachthuisstraat, gijzeling Indonesisch Consulaat

28 jaar lang maakte de DAF YP-408 deel uit van het G-Eskadron. De pantserrupsvoertuigen M113 en YPR kwamen er voor terug. Halverwege de jaren negentig werd het eskadron opgeheven. Dit artikel kwam tot stand met medewerking van Stan Klijnhout, Peter Nijmeier en Hans de Vries. Als bronnen werden geraadpleegd: het artikel 'De DAF YP-408, een koninklijk voertuig' door mr. E.A.K.G. (Sander) Ruys in *Armamentaria* 38 (2003-2004), de website dafyp408.nl/g_eskadron, het archief van Stichting Museum der KMar in Buren, het blad *Ons Wapen* en het boek 'Een krachtig instrument - De Koninklijke Marechaussee 1814-2014', door Herman Roozenbeek, Jeoffrey van Woensel en Frank Bethlehem.

‘Ik heb veel geluk gehad!’

Een half jaar geleden heeft de heer A.J. (Ton) Berlee zijn 100e verjaardag mogen vieren. Ton Berlee was in Nederlands-Indië van 1946 tot 1950 hoofd van de Centrale Dactyloscopische/Fotografische Afdeling van het Korps Militaire Politie / Koninklijke Marechaussee. Tijdens de oorlog heeft hij Japanse krijgsgevangenkampen en dwangarbeid aan de Birma-spoorlijn overleefd. Reden genoeg om hem te bezoeken en verslag te doen van zijn ervaringen. | Door: Jack Vlaming

Jeugd

Ton Berlee is op 16 september 1917 in Cimahi (noordoost van Bandoeng) geboren. Daar was zijn vader werkzaam bij het Koninklijk Nederlands Indisch Leger (KNIL). Zijn jeugd in Indië was onbezorgd en het gezin Berlee, hij kreeg nog een zusje en een broertje, had een mooie tijd in het prachtige land. Op 14-jarige leeftijd ging hij met zijn ouders mee ‘op verlof’ naar Nederland. Zij gingen weer

terug, maar hij bleef achter op kostschool bij de broeders in Medemblik. Na de ambachtsschool kon hij aan het werk in een garage. Dat beviel niet echt goed en daarom meldde hij zich op 2 juni 1936 aan voor het KNIL. De keuring in Nijmegen verliep voorspoedig en kort daarop vertrok hij, weer terug naar Nederlands-Indië. Na zijn opleiding in Bandung werd hij geplaatst in Malang. Ter gelegenheid van zijn 20e verjaardag liet hij een foto maken in KNIL-uniform om op te sturen naar zijn ouders. Die foto werd gemaakt door een bekende fotograaf in Malang, de uit Japan afkomstige heer Hashimoto. Deze Hashimoto komen we later in dit artikel nog een keer tegen.

Eerste oorlogsmaanden

Na het uitbreken van de oorlog werd Ton als sergeant overgeplaatst naar het 10e bataljon te Batavia. De Japan-

ners wisten in de eerste maanden van 1942 – dankzij in voorgaande jaren door hun landgenoten uitgevoerde verkenningen – via ondoordringbaar geachte terreinen snel grote gebieden van Nederlands-Indië te veroveren. Het KNIL vernam dat een door de Japanners bezet oliecomplex op Sumatra slecht werd bewaakt. Ton kreeg opdracht met zijn groep naar dat complex te gaan, het te heroveren en daarna in brand te steken. De opdracht werd met succes uitgevoerd en zij keerden daarop terug naar Java. Zijn compagnie krijgt vanwege de door hen opgedane ‘ervaring’ daarna opdracht om het vliegveld Kinjatti op de Japanners te heroveren. Die operatie liep uit op een ramp. Van de 27 manschappen van zijn eenheid sneuvelden er 25, van de compagnie van 144 man overleefden slechts 60 man deze inzet. Op 9 maart 1942 capituleerde het KNIL.

Krijgsgevangen

De manschappen van het KNIL werden krijgsgevangen gemaakt en in een kamp opgesloten. Met nog 1700 andere krijgsgevangenen werd hij medio oktober 1942 met het Japanse schip ‘Takoma Maru’ onder onmenselijke omstandigheden overgebracht van Batavia naar Rangoon (Birma). Daar worden ze opgesloten in een van oorsprong Engelse gevangenis. Binnen drie maanden waren er van deze 1700 man al ongeveer 280 overleden. Op 21 december 1942 werd Ton met nog ongeveer 600 andere ‘fitte’ lotgenoten in Birma per schip overgebracht naar een gevangenis in Moulmein. Vier dagen later, op Eerste Kerstdag, werden allen per trein (met veertig man geperst in een beestenwagen) vervoerd naar Thanbyuzayat. Daar was het basis-kamp voor de werkers aan de Birma-spoorlijn. Die lijn zou verbinding gaan

1937, Malang, Ton Berlee 20 jaar oud (foto K. Hashimoto)

maken met het in Thailand gelegen Ban Pong, een afstand van ruim 400 kilometer. Dat traject was voor de oorlog al uitgezet door Engelsen. Ton werd achter-eenvolgens tewerkgesteld in de kampen Retpa en Milo. De omstandigheden waren heel zwaar. Van de bij de aanleg van deze lijn ingezette ongeveer 17.400 Nederlanders overleden er ruim 3000.

De Nederlanders ontdekten dat veel Japanners slecht konden rekenen. Daar maakten zij bijvoorbeeld gebruik van door een kleiner uit te graven gebied uit te zetten dan was opgedragen, maar hun bedrog werd ontdekt. Voor straf kreeg zijn groep extra werkzaamheden opgedragen en moesten zij nog werken als de anderen al weer terug mochten naar hun barakken. Tijdens het 'overwerk' kwam er opeens een Japanse officier op een wit paard uit het bos. Hij vroeg in goed Nederlands wie er uit Malang kwamen. Twee man, waaronder Ton, staken hun hand op. Toen Ton goed keek, zag hij dat de officier de fotograaf Hashimoto was! Er volgde een leuk en geanimeerd gesprek met hem en dankzij hem mochten de 'overwerkers' eerder terug naar het kamp.

In oktober 1943 was de Birma-spoorlijn klaar. De bedoeling was dat zij daarna via Thailand naar Japan zouden worden overgebracht. Zij gingen echter naar Saigon waar Ton en zijn lotgenoten gevangen werden gehouden tot de Japanse capitulatie op 15 augustus 1945. Ook daar heel weinig eten. Ze aten alles waar vlees aan zat, op het laatst ook slangen. Daarvan sloegen ze dan gelijk de kop af en dat vlees was het lekkerst. Hoe weinig eten men kreeg, bleek toen een lotgenoot naar de dokter ging omdat hij al 27 dagen geen ontlasting had gehad. Na het onderzoek zei de dokter dat hij zich geen zorgen moest maken: 'je lichaam heeft alles nodig, wat erin komt!'

Wat hen verbaasde was dat de Japanners op de hoeken van het kamp bunkers aanlegden met de schietopening naar het kamp zelf gericht. Desgevraagd gaven de Japanners als reden dat dit was om eventuele parachutisten te kunnen bestrijden. Ook moesten de gevangenen sleuven graven van drie meter breed en vier meter diep. Op de hoeken van die sleu-

ven stonden drums gevuld met benzine of olie. Kort na hun bevrijding hoorden ze van de in augustus 1944 door de leiding in Tokyo uitgevaardigde order om bij de bezetting van Japans grondgebied alle krijgsgevangenen mannen en de in kampen aanwezige vrouwen en kinderen (na het doorvoeren van een lijst) te executeren of door dodenmarsen of watervergiftiging te vermoorden. Dit liquidatieplan, 'Document no. 2701', bevindt zich in de U.S. National Archives and Administration. Op Borneo is een dodenmars van Sandakan naar Ranau (400 kilometer) uitgevoerd. Van de 100 Britse en 370 Australische krijgsgevangenen bleef een tiental in leven. Vermoedelijk heeft de inzet van de twee atoombommen in augustus 1945 er toe geleid dat de opdracht om over te gaan tot het uitvoeren van deze order niet werd gegeven.

Terug naar Nederlands-Indië

Zodra de gelegenheid zich voordeed vertrok Ton met andere KNIL-militairen per schip naar Java. Zij werden echter door Engelsen van boord gehaald en ondergebracht in het tentenkamp Changi

te Singapore. De Engelsen wilden in 1945 en in de eerste maanden van 1946 geen Nederlandse troepen in Indië toelaten, bang dat dit zou leiden tot nog meer onrust. In Changi werd uit de aanwezige KNIL-militairen het Prins Bernhard bataljon geformeerd. Ton, die voor de Japanse bezetting al een verdienstelijk amateur-fotograaf was, kocht in Singapore van zijn eerste salaris een fototoestel. In Singapore deed hij dienst bij de MP KNIL. In de tweede helft van 1946 kwamen ze uiteindelijk toch aan in Batavia.

Dienst bij KMP/KMar

In Nederlands-Indië werd in mei 1946 het bataljon MP onder commando van majoor H.E.M. Bakhuis geformeerd. Ton werd Hoofd Fotografische Dienst. In augustus 1946 werd het Korps Militaire Politie opgericht. Na de komst van marechaussepersoneel in december 1946 werd de eenheid hernoemd in Korps Militaire Politie / Koninklijke Marechaussee (KMP/KMar) onder commando van – inmiddels luitenant-kolonel – Bakhuis. De Fotografische Dienst werd de Centraal Dactyloscopische/Fotografische Afdeling

The following translation was found in File 2015, designated as Document No. 2710, certified as Exhibit "O" in Doc. No.2687. NARA, RG 238 Box 2015
Special Note: In RG 238 Box 2012 is a request "for suggestions on how to dispose of all internees."

22-1-9 17 [penciled in]

E2015 [penciled in]

Document No. 2701

(Certified as Exhibit "O" in Doc. No. 2687)

From the Journal of the Taiwan POW Camp H.Q. in Taihoku,
entry 1 August 1944

1. (entries about money, promotions of Formosans at Branch camps, including promotion of Yo Yu-toku to 1st Cl Keibiin - 5 entries)
2. The following answer about the extreme measures for POW's was sent to the Chief of Staff of the 11th Unit (Formosa POW Security No. 10).

"Under the present situation if there were a mere explosion or fire a shelter for the time being could be had in nearby buildings such as the school, a warehouse, or the like. However, at such time as the situation became urgent and it be extremely important, the POW's will be concentrated and confined in their present location and under heavy guard the preparation for the final disposition will be made.

The time and method of the disposition are as follows:

1. The Time.

Although the basic aim is to act under superior orders, Individual disposition may be made in the following circumstances:

- a. When an uprising of large numbers cannot be suppressed without the use of firearms.
- b. When escapees from the camp may turn into a hostile Fighting force.

2. The Methods.

- a. Whether they are destroyed individually or in groups, or however it is done, with mass bombing, poisonous smoke, poisons, drowning, decapitation, or what, dispose of them as the situation dictates.
- b. In any case it is the aim not to allow the escape of a single one, to annihilate them all, and not to leave any traces.

3. To: The Commanding General The Commanding General of Military Police

Reported matters conferred on with the 11th Unit, the Kiirun Fortified Area H.Q., and each prefecture concerning the extreme security in Taiwan POW Camps."

3. (The next entry concerns the will of a deceased POW).

I hereby certify that this is a true translation from the Journal of the Taiwan POW H.Q. in Taiwan, entry 1 August 1944.

Signed: Stephen H. Green

1947, Batavia, sergeant Berlee in de donkere kamer

waarvan Ton de leiding bleef houden. Het was in Indië verre van rustig; de Bersiap woedde in alle hevigheid. Van vele gruwelijkheden werd proces-verbaal opgemaakt, bij deze pv'n werden vaak door Ton of zijn medewerkers gemaakte foto's gevoegd. Ton heeft in die periode twee hinderlagen overleefd. Zo stuitte hij tijdens hun tocht naar Blitar bij Kediri op over de weg gespannen telefoonkabels. Wonder boven wonder lagen in hun voertuig twee zware draadkniptangen. Zij deden net of zij signalen doorgaven naar een hen volgende eenheid en in de tussentijd knipten zij de draden door. De pelopiers hebben hen niet beschoten, wellicht uit angst voor de schijnbaar in de buurt zijnde troepenmacht. Ton en zijn collega's zijn daarop zo snel mogelijk doorgereden naar Blitar!

Op een bepaald moment waren er voor een feest via een Chinees geiten besteld in Buitenzorg/Bogor. Die plaats was gelegen naast de demarcatielijn. Niemand wilde daar naartoe. Ton is uiteindelijk met de Chinees naar de pasar van Bogor gegaan. In Bogor ging de Chinees het achter de demarcatielijn gelegen deel van de kampong in, maar hij kwam niet terug. Via spionnen vernam Ton dat de Chinees werd vastgehouden in de school. Met drie KMar-collega's zijn ze daar naartoe gelopen, wapen gericht op de

grond. De leider van de pelopiers kwam naar buiten en zei dat zijn 'kinderen' een fout hadden gemaakt. Ton zei dat hij de Chinees weer wilde meenemen. Even later kwam de Chinees met het geld naar buiten; samen liepen ze terug naar de slagboom en eigen auto, zij het zonder geit. Enige tijd later mocht Ton met recuperatieverlof naar Nederland. Toen hij in Amsterdam in de Kalverstraat liep, stuitte hij op een Chinese familie. Laat daar nu ook de eerdergenoemde Chinees tussen lopen!

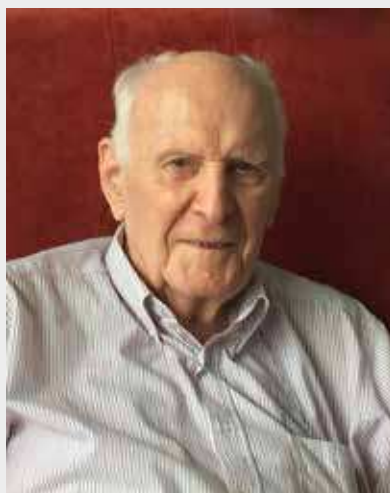
De tweede Politionele Actie (Operatie Kraai) ging van start in de nacht van 18 op 19 december 1948. Doel van de operatie was de uitschakeling van de politieke en militaire leiding van de Republiek Indonesia en de bezetting van de belangrijkste regeringscentra op Java en Sumatra, waaronder de Republikeinse hoofdstad Djokjakarta. Ton stond schuin achter adjudant-onderofficier Lam, ingedeeld bij de 2e Compagnie van het 5e Bataljon van het KMP/KMar, toen deze op 21 december 1948 te Wlingi (Java) door vuur van eigen troepen dodelijk werd getroffen. Ton zelf had slechts een schampwond aan zijn linker oor. Met collega's hebben zij het stoffelijk overschot met een Humber naar Soerabaja gebracht, opdat hij op een ereveld kon worden begraven.

In Batavia leerde hij Riet en haar familie kennen en op 11 januari 1949 trouwden ze. Dit ging wat gehaast omdat hij overgeplaatst werd naar Soerabaja om daar

ook een Fotodienst op te richten. Later werd er ook nog een opgericht in Bandung waar zijn vriend Sander Vos de leiding kreeg. Vanwege zijn werk (en het oprichten van de drie fotodiensten) werd hij later dat jaar bevorderd tot sergeant-majoor. In Soerabaja wordt in mei 1950 hun zoon geboren. Op 27 december 1949 vond in Amsterdam de soevereiniteitsoverdracht plaats en de Nederlandse militairen werden daarna geleidelijk teruggebracht naar Nederland. In de tussentijd vonden nog regelmatig ongevalen, strubbelingen en gevechten plaats. Voor het KMP/KMar een drukke en gevaarlijke tijd.

Naar Nederland

In oktober 1950 kwam Ton met zijn echtgenote en (vijf maanden oude) zoon aan in Nederland. Het gezin ging eerst inwonen bij zijn ouders. Het KNIL werd opgeheven en hij ging over naar de Koninklijke Landmacht. Hij had nog wel gesolliciteerd bij de Rijkspolitie, omdat hij verwachtte dat hij met al zijn opgedane ervaring in Indië wel wat voor hen kon betekenen. Maar dat bleek niet zo te zijn en aan een sollicitatie bij de KMar heeft hij nooit gedacht. Waarom weet hij nu nog niet. De eerste plaatsing was in Assen en ze kregen in 1951 een huis in Havelte, waar hun dochter wordt geboren. In 1953 werd hij geplaatst bij de Van Kornputkazerne in Steenwijk en ook het gezin verhuisde naar die plaats. Later kreeg hij de functie van kazerneadjutant. Op 16 januari 1970 is hij op 52-jarige leeftijd met 'pensioen' (flo) gegaan.

Epiloog

Uw redacteur was en is onder de indruk van de ontmoeting met deze 100-jarige. De heer Berlee gaf mij aan zich nog kiplekker te voelen. Van zijn dochter begreep ik echter dat hij van alles heeft gemankeerd en enkele operaties heeft ondergaan. Gelukkig werd ook tijdig bij hem de weinig voorkomende verlamingsziekte Guillain-Barré geconstateerd, waardoor ernstige uitval van spieren kon worden voorkomen. Bij mijn binnenkomst in zijn appartement zag ik een cryptogram van De Telegraaf liggen; die cryptogrammen probeert hij nog elke dag op te lossen. Velen van ons lopen daar met een bocht omheen! Ik was ook onder de indruk van zijn geheugen: data en plaatsen verstrekte hij zonder aarzeling. Een voorrecht om zo oud te mogen worden!

Herdenking Hoekman en Mintjes in Oss

I Door: Jack Vlamming

Op 26 maart 2018 was het precies 125 jaar geleden dat de wachtmeester der Koninklijke Marechaussee Geerard Hoekman van de Brigade Oss op lafhartige wijze tijdens de uitoefening van zijn dienst werd vermoord. Hij had die avond een uitgezonden patrouille gecontroleerd.

Vlakbij de marechausseekazerne werd er vanuit een hinderlaag met een jachtgeweer op hem geschoten. Alhoewel hij was getroffen, trok hij zijn revolver en liep hij de schutter tegemoet. Hij wist deze in zijn been te raken, een tweede schot van de moordenaar werd Hoekman echter fataal.

Er is al veel over de Brigade Koninklijke Marechaussee Oss geschreven. Net voor de Tweede Wereldoorlog vierde de criminaliteit in Oss wederom hoogtij. Personeel van de brigade wist met veel inzet en doorzettingsvermogen de orde en rust te herstellen. Koningin Wilhelmina toonde haar tevredenheid door te Apeldoorn eigenhandig de gouden medaille, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau met de zwaarden, te spelden op de borst van opperwachtmeester te paard A.R. Mintjes en wachtmeester te voet C.G. de Gier. Enkele jaren later viel het vierde kabinet Colijn over wat toen ging heten 'De affaire Oss'. Jos Smeets heeft over de gebeurtenissen in Oss een zeer lezenswaardig boek geschreven. Ook Mintjes kwam tijdens zijn dienst om het leven bij een aanrijding in 1945.

De gemeente wilde de herinnering aan zowel Hoekman als de naast hem begraven Mintjes en de Koninklijke Marechaussee levendig houden en heeft daartoe bij beide graven een herinneringsbord geplaatst. Bovendien zijn beide grafstenen in opdracht van de gemeente gerestaureerd. Tijdens een korte plechtigheid werden de herinneringsborden in aanwezigheid van een achterkleinzoon (en zijn dochter) van Geerard Hoekman onthuld door de burgemeester van Oss, mevrouw W. Buijs-Glaudemans en brigadegeneraal Vincent Egbers, vertegenwoordiger van

foto: Piet van Duppen

CKMar. De plechtigheid werd luister bijgezet door het Koperkwintet van het Trompetterkorps der Koninklijke Mare-

chaussee en zes leden van het Historisch Depôt KMar. Laatstgenoemden verzorgden de erewacht bij de graven.

Geerard Hoekman werd in november 1886 commandant van de Osse marechausseebrigade. In 1893 zat hij de criminele bende van Oss dicht op de hielen. Op zondagavond 26 maart 1893 liep Hoekman alleen van de Osse Heuvel richting kazerne. Vanuit de Eikenboomgaard werd hij onder vuur genomen door leden van de bende. Het eerste schot verwondde hem, maar hij kon nog terugschieten. Het tweede schot maakte een einde aan zijn leven.

Wachtmeester Hoekman, een protestante Zeeuw, was niet geliefd in het katholieke Brabant. Dit kwam ook door zijn felle opsporingsmethoden. Als fabrieksarbeiders bijvoorbeeld niet meewerkten aan zijn onderzoek, dan volgde gedwongen ontslag. Twee weken na Hoekmans begrafenis werd zijn kist uit zijn graf gehaald en opengebroken, de grafkrans werd besmeurd. Dit ging ook veel Ossenaars te ver en het stilzwijgen rond en over de Osse bende raakte doorbroken. Twintig leden van de bende vluchtten naar de Verenigde Staten. De marechaussee in Oss werd uitgebreid. De dader van de moord op Hoekman werd opgepakt en kreeg een levenslange gevangenisstraf opgelegd. Ook zijn drie handlangers werden tot een jarenlange hechtenis veroordeeld. De hele zaak zorgde destijds voor landelijke ophef en verontwaardiging en drukt tot op de dag van vandaag op het imago van Oss.

(letterlijke tekst op het herinneringsbord bij het graf van wachtmeester Hoekman)

Geerard Hoekman (1848-1893)

SMC-contactmiddag, gezellig en voldaan

foto's: Frans Meijer

Door: Frans Meijer

De SMC-reüniecommissie onder aansturing van Gerrit Reloe opende op donderdag 22 maart het jaar 2018 traditioneel met de SMC-contactmiddag in Buren. Dit pakte heel goed uit. Sedert 2012 wordt er ook een uurtje ingeruimd voor de algemene ledenvergadering van de Reünievereniging Marechaussee Contact.

Op een enkeling na waren alle gasten

rond 14.00 uur aanwezig in de depandance van het Marechausseemuseum, velen begeleid door hun partner. SMC-voorzitter Jack Vlaming heette allen welkom, minus de zeven die helaas ziek thuis waren gebleven onder wie een SMC-coryfee die met een val zeven ribben had gebroken. In het bijzonder noemde hij de opvolgster van Jaap Smit in de reüniecommissie. Hij legde ook de reden uit waarom hij het voorzittersstokje eind 2018 gaat overdragen aan generaal-majoor André Peperkoorn. Ook memoreerde hij de teruggang van het aantal begunstigers naar 2600 personen: 'Verder gaat het best wel goed met SMC, behoudens dat het aantal Indië-gangers sterk verminderd.'

De vestigingsdirecteur van het museum, sedert oktober 2017 de heer René Parijs, sprak vervolgens in volle overtuiging en nam de aanwezigen mee in de wereld van zijn plannen: 'Kijk... ook wij hebben geleerd van het opzetten van het Nationaal Militair Museum in Soesterberg. En we gaan meer marktgericht denken: wie zijn onze gasten in de toekomst?' De KMar-collecties blijven echt wel bestaan, ze worden alleen verruimd en gemoderniseerd. Bijvoorbeeld meer over missies en meer aandacht voor Schiphol, alsook het herdenken/gedenken binnen de KMar. Vrijwilligers moeten kunnen

werken in een gezonde omgeving. De collectie moet ook over honderd jaar geconserveerd blijven en geen schimmel vertonen. We zijn René Parijs zeer erkentelijk.

Zo'n twintig leden van de Reünievereniging Marechaussee Contact scheidten zich voor een uurtje af. Zij bespraken in een algemene ledenvergadering het wel en wee van het afgelopen jaar, zo ook de plannen voor de toekomst, de herverkiezingen van bestuursleden en de kascontrole.

De contactmiddag had een echt reüniekarakter en gelukkig waren er ook nieuwe gezichten te onderkennen. Naar mate de middag vorderde werd het ook steeds luider, en ook gezelliger. Enkelen moesten hun gehoorapparaat bijstellen. Er werd flink gebabbeld en het was in een mum van tijd 17.00 uur, tijd om de maag te vullen. Het museum toonde zich een goed gastheer. Het personeel had wel een heel fraai warm en koud buffet op de tafels getoverd: vis, vlees, salades, nasi... te veel om op te noemen. Hulde! Menigeen kon minimaal tweemaal de vingers erbij aflikken. Tot slot was er koffie of thee en werd allengs de auto weer opgezocht om huiswaarts te rijden, zeer voldaan. Het was een schitterende middag.

Lichting 1968-2 na 50 jaar terug op het nest

I Door: Dick Bruin

'Leuke site! Ik zou een reünie heel erg leuk vinden! Meer liefhebbers van deze lichting (beroeps/B-School Eskadron)?', schreef Ferry Veltman in het gastenboek van de SMC-website. Ook Dick Bruin las dit bericht, was enthousiast en ze besloten samen deze reünie te organiseren.

Daar stonden ze dan: vol van goede bedoelingen, maar met lege handen. Gelukkig bleek er van diverse kanten hulp aanwezig, waar uiteraard gretig gebruik van gemaakt werd. Zo was het mogelijk van SMC de namen en registratienummers te krijgen van degenen die deel uitmaakten van onze lichting. Na veelvuldig zoeken op internet en vele telefoontjes ontstond een lijst met actuele gegevens van potentiële deelnemers. Nagenoeg iedereen die werd

benaderd, was direct enthousiast en meldde te zullen komen.

Op woensdag 14 maart 2018 werden de deelnemers rond 10.00 uur aan de poort van de Koning Willem III-kazerne ontvangen door Dick. Dankzij de medewerking van de Servicebalie van de kazerne waren de routes naar de parkeerplaats en naar het KEK-gebouw goed aangeduid. Daar wachtte Ferry de deelnemers op waaronder onze toenmalige instructeur Kruiswijk. Al snel leek het of we pas kort daarvoor in plaats van – in vele gevallen – 49 jaar eerder van elkaar afscheid hadden genomen.

Na koffie en drankjes genoten we van een uitstekende lunch. De groep werd om 13.30 uur in tweeën gedeeld voor

een rondleiding over de kazerne door kapitein Michiel Tattersall en Fred Klijndijk (dienstplichtlichting 67-5 én van de website marechausseenostalgie.nl). Verrassend hierbij was de veranderde inrichting van het Rijkschool-/PSU-gebouw en ons legeringsgebouw van 68-2. Wat een verschil met de tijd van toen! Aan het einde van de rondleiding maakten we een groepsfoto, uiteraard op de stoep van gebouw 22. Bij de borrel werden alle indrukken met elkaar uitgewisseld. Henk Kruiswijk vroeg nog even het woord, waarbij hij ons op militaire wijze – dus met krachtige stem – bedankte voor de uitnodiging. Hij meldde te hebben genoten. Hierna werd het tijd om de thuisreis te aanvaarden, waarbij duidelijk werd dat alle deelnemers terugkijken op een heel geslaagde dag.

NLdoet 2018 in het Marechausseemuseum

I Door: Jan Gaasbeek

NLdoet is de landelijke vrijwilligersdag in Nederland met als doel het stimuleren van vrijwilligerswerk, dit jaar op 9 en 10 maart. Er kwamen 375.000 vrijwilligers in actie en werden ruim 10.500 activiteiten aangemeld.

In het Marechausseemuseum te Buren waren op vrijdag 9 maart twintig vrijwilligers voor NLdoet actief: medewerkers/vrijwilligers van het museum en vrijwilligers, die gevolg gaven aan de oproep van coördinatrice Marion Broekhuizen-Klijnhout. De groep werd om 09.00 uur gastvrij met koffie, thee en cake ontvangen en hartelijke welkom geheten door de nieuwe vestigingsdirecteur René Parijs. Hij was blij met de opkomst en wenste

allen veel succes bij de werkzaamheden.

Het hekwerk en de vlaggenmast werden grondig gereinigd, een grote bloementuin aangelegd, en koper en zilver gepoetst. De stoelen van het voormalige weeshuis werden in de bijenwas gezet. De luiken voor de ramen aan de achterzijde werden (weer) geopend en samen met de ramen schoongemaakt. Hierdoor ontstond direct een vrolijker open aanzicht van het gebouw. Tijdens de middagpauze werd een voortreffelijke lunch geserveerd. Aan het einde van de werkzaamheden rook het museum sterk naar koper/zilverpoets en bijenwas. De dag werd afgesloten met een gezellig samenzijn. René bedankte

foto: Henny de Heus

alle vrijwilligers voor hun inzet en was erg tevreden met het resultaat. Het was een plezierige en geslaagde dag, op naar NLdoet in 2019!

Nieuwe begunstigers

J. Berrelkamp
Ber 79-4
MFO

L.R.M. Brugman
Ber 68-2

H.H.W. Damhuis
Ber 76-5

J.G.A.J.M. Dirksen
Ber 68-2

R.C. Dongor
Ber 78-4
UNPROFOR; UNIPTF;
EUPM

L. Slaaf
Ber 68-2

H.R. Mantje
Dpl 82-6

R.P. Pijning
Ber 80-4
UNPROFOR; EULEX

A.W. van der Schalie
Ber 67-2

G. Smid
Ber 77-2
MFO

A.A. de Vos
Ber 73-5

C. de Witte
Ber 87-5
PTG-2 KUNDUZ

E. Woudenberg
Ber 76-2

Wij heten de nieuwe begunstigers van harte welkom. In totaal vormen nu 2577 begunstigers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

S. van Dijk
Geboren 11 februari 1945
Overleden 17 oktober 2017
Dpl 64-4

J. Hiemstra
Geboren 7 april 1943
Overleden 5 januari 2018
Ber 61-2

D.L. Holster
Geboren 19 juni 1932
Overleden 9 maart 2018
Ber 51-4; Ned. Nw-Guinea

Mevr. G. Huisman-Lok
Geboren 4 mei 1920
Overleden 10 augustus 2017
Weduwe van J. Huisman

J. Hulshoff
Geboren 21 juni 1925
Overleden 17 oktober 2017
Dpl 2 DMC; Ned. Indië; St 3
MPI; 1 MPIV

G.M. Juijn
Geboren 26 januari 1933
Overleden 11 januari 2018
Dpl 52-3

B.H. van Mierlo
Geboren 5 januari 1935
Overleden 20 februari 2018
Ber 53-5

L.A. Quaring
Geboren 14 januari 1934
Overleden 13 februari 2018
Ber 54-4

P. Ramp
Geboren 1 november 1935
Overleden 26 januari 2018
Dpl 55-5

L.W. Sunter
Geboren 11 december 1937
Overleden 7 februari 2018
Ber

P.J. Veldhuizen
Geboren 7 februari 1927
Overleden 23 december 2017
OVW; Ned. Indië; RS; MPIL; 1
MPIV

L. Wagenaar
Geboren 2 januari 1928
Overleden 21 januari 2018
Dpl; Ned. Indië; 41 ZVE; 2
MPV

W.A. Wonnink
Geboren 15 juni 1934
Overleden 15 maart 2018
Ber 54-1

T. van Zwienen
Geboren 9 maart 1936
Overleden 11 november 2017
Dpl 55-6

Bestuur en redactie van de
Stichting Marechaussee
Contact betuigen de
nabestaanden hun
medeleven en wensen
hen sterkte toe.

SMC

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

Jack Vlaming
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van begunstigers)

Penningmeester

Piet van Sprang
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGNL2A)

Begunstigersadministratie en werving

Cor de Boom
Johan Frisoplein 23, 8071 LX Nunspeet
0341-257129
ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(inschrijven als begunstiger, wijzigen van (e-mail) adressen e.d.)

Administratie begunstigersbijdragen

Gerrit Sels
0299-471242
begunstigersbijdragen@marechausseecontact.nl
(informatie over en verwerking van begunstigersbijdragen; bankrekening, zie penningmeester)

Reünievereniging Marechaussee Contact (RVMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v.
RVMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Veteranen

Frans Meijer
0341-417087
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldijjnsondersteuning

Dirk van Harten
Oude Lagezoom 3, 4328 ED Burgh Haamstede
06-38655572 | 0111-720326
dvhartens@zeelandnet.nl

Webmaster

Roel Bouwman
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Jack Vlaming
stmarcontact@gmail.com

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met o.m. de Koninklijke Marechaussee, het Veteranen Instituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden als begunstiger van SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2600 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

Begunstiger worden?

De jaarlijkse bijdrage is € 15,- voor in Nederland wonende begunstigers en € 20,- voor in het buitenland wonende begunstigers. Bij een aanmelding voor minimaal twee jaar wordt zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het jubileumboek 'Een krachtig instrument' toegezonden. Aanmelden kan op de website met het aanmeldingsformulier (onder tab bestuur/aanmelden).

Reünievereniging Marechaussee Contact (RVMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (Ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RVMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reüniefaciliteiten. Elke SMC-begunstiger die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RVMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RVMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC-begunstigers.

Nuldijjnsondersteuning

Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Veteranen Instituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldijjnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

EEN BIJZONDER MUSEUM IN VELE OPZICHTEN

Beleef de wereld van de oudste politieorganisatie van Nederland en onderzoek het verleden, heden en toekomst van de Koninklijke Marechaussee. Leer de taken van de Marechaussee kennen: bewaken & beveiligen, grenspolitie en militaire politie & internationale taken.

Kijk mee over de schouders van de Brigade Speciale Beveiliging en bij de dynamische taken van de Koninklijke Marechaussee op

onze luchthavens. Zie kogelinslagen in een gepantserde autodeur, ervaar de robuustheid van een gepantserd rupsvoertuig en maak een stoere foto zittend op een motor in Marechausseekleding. Waan jezelf een echte Marechaussee door een misdrijf op te lossen (te reserveren evenement).

Het Marechausseemuseum.

Een bijzonder museum in vele opzichten!

Onderzoek & beleef

Meer weten over het museum: www.marechausseemuseum.nl

Weeshuiswal 9 | 4116 BR Buren | T (0344) 571256 | E postbus@marechausseemuseum.nl